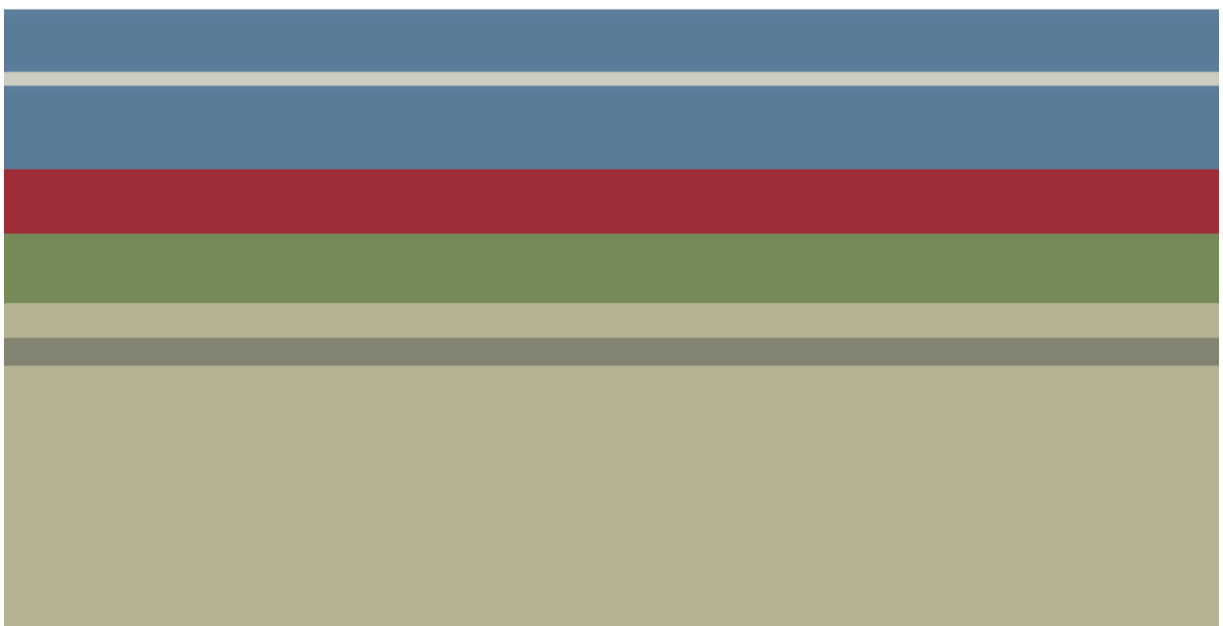

.txl

Perspectiefnota 2026-2029

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Bestuurlijke boodschap	6
Kaders en uitgangspunten	8
Tussenstand financieel perspectief 2026-2029	10
Tussenstand algemene reserve	13
Financiële vertaling voorstellen	14
Voorstellen niet financieel gedekt	15
Nieuwe investeringen	16
Vervangingsinvesteringen	17
Besluit	18
Hoofdstuk 4A -> Programma's 0 - Voor en door bewoners	19
0.1 Bestuur	20
0.2 Burgerzaken	21
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	22
0.4 Overhead	23
0.63 Parkeerbelasting	24
0 Beleidsindicatoren	25
0 Wat gaan we ervoor doen?	26
Hoofdstuk 4A -> Programma's 1 - Veiligheid op orde	30
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	31
1.2 Openbare orde en veiligheid	32
1 Beleidsindicatoren	33
1 Wat gaan we ervoor doen?	35
Hoofdstuk 4A -> Programma's 2 - Goede bereikbaarheid	36
2.1 Verkeer en vervoer	37
2.2 Parkeren	38
2.4 Economische havens en waterwegen	39
2.5 Openbaar vervoer	40
2 Beleidsindicatoren	41
2 Wat gaan we ervoor doen?	42
Hoofdstuk 4A -> Programma's 3 - Mooi en gastvrij Texel / Texel werkt!	46
3.1 Economische ontwikkeling	47
3.2 Fysieke bedrijfsstructuur	48
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	49
3.4 Economische promotie	50
3 Beleidsindicatoren	51
3 Wat gaan we ervoor doen?	52
Hoofdstuk 4A -> Programma's 4 - Toekomst voor de jeugd	54
4.1 Openbaar basisonderwijs	55
4.2 Onderwijshuisvesting	56
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	57
4 Beleidsindicatoren	58
4 Wat gaan we ervoor doen?	59
Hoofdstuk 4A -> Programma's 5 - Samen beleven en bewegen	61
5.1 Sportbeleid en activering	62
5.2 Sportaccommodaties	63
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	64
5.4 Musea	65
5.5 Cultureel erfgoed	66
5.6 Media	67
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	68
5 Beleidsindicatoren	69
5 Wat gaan we ervoor doen?	70
Hoofdstuk 4A -> Programma's 6 - Zorg voor elkaar	76
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	77
6.3 Inkomensregelingen	78
6.4 WSW en beschermt werk	79
Leer-werkbedrijf De Bolder	80
6.5 Arbeidsparticipatie	81
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	82
6.72a Jeugdhulp begeleiding	83
6.81a Beschermd wonen (WMO)	84
6 Beleidsindicatoren	85
6 Wat gaan we ervoor doen?	87

Hoofdstuk 4A -> Programma's 7 - Volksgezondheid, duurzaam en schoon	90
7.1 Volksgezondheid.....	91
7.2 Riolering	92
7.3 Afval.....	93
7.4 Milieubeheer	94
7 Beleidsindicatoren.....	95
7 Wat gaan we ervoor doen? (nieuwe voorstellen)	97
Hoofdstuk 4A -> Programma's 8 - Goed wonen	100
8.1 Ruimte en leefomgeving	101
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	102
8.3 Wonen en bouwen	103
8 Beleidsindicatoren	104
8 Wat gaan we ervoor doen?.....	105

Bestuurlijke boodschap

Bestuurlijke boodschap

Inleiding

De gemeentes staan voor een steeds grotere uitdaging. Steeds meer taken vanuit het rijk moeten lokaal worden uitgevoerd, gelijktijdig verlaagt de rijksoverheid de bijdrage in het gemeentefonds. Hierin is Texel niet uniek en ondanks dat Texel, mede vanwege haar extra opbrengsten vanuit toerisme, tot op heden financieel sluitende begroting liet zien, vraagt deze landelijke ontwikkeling om een reële (r) perspectief voor de laatste begroting van deze collegeperiode.

In de voorliggende concept-Perspectiefnota schetsen wij u de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen per programma voor de komende periode met de daarvoor benodigde financiën. Wij geven hierbij ook aan welke toekomstige (financiële) maatregelen wij nodig vinden om ook een meerjarig financieel gezond perspectief te laten zien.

Autonome ontwikkelingen

De autonome ontwikkelingen zijn in deze Perspectiefnota verwerkt. Het gaat dan om ontwikkelingen zoals de kostenstijging van personeel en middelen, de kostenstijging van de aanbestedingen, energie etc. Dit is niet alleen negatief, ook voordelen op de verwachte rente lasten zijn hierbij opgenomen. Voor een deel is dit gebaseerd op de septembercirculaire 2024 en de inzet van de VNG bij de CAO onderhandelingen. De tot nu toe genomen raadsbesluiten (tot en met februari 2025) zijn ook verwerkt in de Perspectiefnota.

P&C cyclus

Om ook u als raad beter in staat te stellen om strategisch financieel te sturen, worden de financiële voorstellen in de basis nog maar op 3 momenten aan u als raad gepresenteerd. Het gaat hierbij om de Perspectiefnota, tussenrapportage en de Programmabegroting. Zoals afgesproken in de verbetering van de P&C cyclus wordt er eerder begonnen met het opstellen van de Perspectiefnota, tussenrapportage en Programmabegroting . Dit is gedaan om meer gewicht te geven aan de Programmarekening. De Programmarekening is het document waarbij het college verantwoording aflegt over het gevoerde beleid van het afgelopen jaar.

Realistisch begroten

Bij de Perspectiefnota van 2025 is een start gemaakt met een nieuwe begrotingsystematiek om te kunnen anticiperen op de bezuinigingen van het rijk. De opbrengsten uit het gemeentefonds dalen namelijk in 2026 ten opzichte van 2025. Dit komt doordat het rijk is afgestapt van de trap-op-trap-af systematiek. Vanaf 2027 is de groei of krimp van het gemeentefonds gekoppeld aan de groei van de economie.

Kapitaallasten

Sinds 2015 is het verplicht om de kapitaallasten van investeringen op te nemen in de begroting. Tot die tijd werden de investeringen direct en volledig betaald vanuit de begroting. Doordat een groot gedeelte van de investeringen over een periode van 25 of 40 jaar wordt afgeschreven, stijgen de totale kapitaallasten nog de komende 15 tot 30 jaar. We brengen nu in kaart welke stille (kapitaal)lasten aanwezig zijn in onze begroting en welke investeringen voor de toekomst nodig zijn. Dit geeft een concreet langjarig beeld en op basis daarvan kan een keuze worden gemaakt voor een kapitaallastenplafond. De groei van het gemeentefonds is namelijk niet in lijn met de investeringen die nodig zijn op het eiland. Het college wil een langjarig realistisch perspectief presenteren en haar ogen niet sluiten voor het huidige systeem van het presenteren van de kapitaallasten. Om die reden zijn de toekomstige kapitaallasten ook in beeld gebracht. Op dit moment is dit alleen mogelijk op basis van een gewogen gemiddelde per jaar, welke onder de meerjarenbegroting zijn opgevoerd voor de jaren 2027 tot en met 2029. Nader onderzoek naar stille lasten en kapitaallasten zal voor de volgende collegeperiode gereed zijn zodat er keuzes voor de langere termijn gemaakt kunnen worden.

Meer aansluiten bij werkelijkheid

Zoals u van het college mag verwachten is in deze Perspectiefnota een eerste opmaat gemaakt om de budgetten zorgvuldig te bekijken, om daarmee “lucht” uit de begroting te halen en beter aan te sluiten bij de werkelijkheid. Op de budgetten van de organisatie zijn daarbij nu circa €1 miljoen aan kostenstijgingen over de afgelopen 2 jaar niet opgenomen in de meerjarenbegroting. Op deze wijze is een bezuiniging voorgesteld waarmee bij de eerdere presentatie van de begroting een langjarig sluitende begroting kan worden gepresenteerd.

Goede start nieuw collegeperiode

Op dit moment laat de doorrekening in het meerjarenperspectief inclusief kapitaallasten een sluitende begroting zien. Wij bieden een sluitende programmabegroting aan voor zowel het jaar 2026 als 2027 om een nieuwe raad en collegeperiode een goede start te bieden. Het college stelt daarbij wel voor om maatregelen

te nemen om tot dit resultaat te komen. Namelijk het verhogen van de toeristenbelasting naar €2,55 en de OZB met 10% meer dan trendmatig te laten stijgen. Het college realiseert zich dat dit afwijkt van het coalitieakkoord. Wij achten dit verantwoord omdat ondanks deze verhoging Texel nog steeds één van de laagste OZB van Nederland heeft. Wij vinden het reëel dat de lasten tussen de bezoeker, de inwoner en eigen organisatie worden verdeeld. Wij willen een volgende coalitie een financieel gezonde uitgangspositie geven.

College uitvoeringsprogramma

We zetten ons in om het College Uitvoeringsprogramma deze bestuursperiode af te ronden. Vanuit deze opgave is met een kritische blik gekeken naar de voorstellen voor nieuwe investeringen die zijn ingediend voor deze Perspectiefnota. Daarnaast moeten voorstellen niet alleen financieel haalbaar zijn, maar ook de uitvoeringscapaciteit moet beschikbaar zijn. De voorstellen die nu opgenomen zijn hebben onder andere betrekking op:

- Het uitvoeren van het wegenbeheerplan;
- Verduurzamen schoolgebouwen;
- Uitbreidingen in de groenvoorziening bij nieuwe ontwikkelingen;
- Versterken en (door)ontwikkelen van de gemeentelijke organisatie;
 - Uitvoering en controle van wettelijke taken en verplichtingen;

Verwachtingen

Voor de Programmabegroting 2026 zal er een beeld zijn van de meicirculaire en welk effect dit heeft op de meerjarenraming. Het beeld van de circulaires uit het verleden wekt de verwachting dat dit een positieve invloed heeft. Dit is mede afhankelijk van keuzes door het rijk, internationale geopolitieke ontwikkelingen en de keuzes op nationaal niveau die deze met zich meebrengen. We geven hierbij wel een winstwaarschuwing want resultaten uit het verleden bieden geen garanties voor de toekomst.

Als college willen wij graag met u het politieke gesprek voeren hoe wij zowel inhoudelijk als ook financieel het komende jaar keuzes gaan maken gegeven het meerjarenperspectief.

Het college begint vol energie aan het laatste jaar van deze collegeperiode. Bij de midterm-review hebben we laten zien dat we goed op koers liggen om de meeste onderdelen uit het collegeuitvoeringsprogramma af te ronden. We gaan volle kracht vooruit om te blijven bouwen aan het vertrouwen zodat we een sociaal en duurzaam Texel kunnen achterlaten voor een nieuwe raads- en collegeperiode.

Kaders en uitgangspunten

Kaders en uitgangspunten

In de perspectiefnota zijn de kaders en uitgangspunten opgenomen vooruitlopend op de programmabegroting 2026 - 2029 die in november 2025 wordt behandeld.

In de perspectiefnota zijn de volgende kaders en uitgangspunten gehanteerd:

- Inhoudelijke kaders de door de raad vastgestelde beleidskaders die zijn opgenomen per programma. Verdere uitvoering van de reeds genomen raadsbesluiten en toezeggingen aan de raad.
- Financiële kaders zijn de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en daaruit volgend de financiële verordening van de gemeente Texel.

In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met de indexering van de tarieven en de CAO gevolgen voor gemeenten. Indexering tarieven 2,6% op basis van Prijs bruto binnenlands product (pbbp) septembercircularisatie 2024, jaarschijf 2026. Voor de verwachte CAO stijging is uitgegaan van 2% inclusief sociale lasten. In de programmabegroting 2026 wordt het percentage voor indexering aangepast op basis van de meicircularisatie 2025, jaarschijf 2026.

- De gemeenschappelijke regelingen worden met 7,4 % geïndexeerd.
- Financieel zijn de collegebesluiten en raadsbesluiten in de perspectiefnota verwerkt tot en met februari 2025.

- Lokale lasten

- Bestaand beleid ,

De bestaande belastingen en leges zijn per soort vastgelegd in een belasting- of legesverordening.

- Beleidsuitgangspunten

Het algemene uitgangspunt is dat de tarieven van de leges en heffingen kostendekkend zijn en niet meer dan trendmatig worden verhoogd. Voor het begrotingsjaar 2026 wordt conform het bestaand beleid voorgesteld de lokale lasten te indexeren met 2,6%, tenzij andere voorstellen worden gedaan.

Omschrijving	Voorstel verhoging
a. Afvalstoffenheffing	Gelijkblijvend percentage kostendekking als 2025
b. Forensenbelasting	4,51%
c. Havengelden	Reguliere indexatie 2,6%
d. Leges (incl. bouwvergunningen c.s.)	Reguliere indexatie 2,6%, met uitzondering van (maximale) Rijkstarieven. Plus de uitkomsten van het onderzoek naar de kostendekking van de leges
e. Lijkbezorgingrechten (incl. huuropbrengsten graven)	Reguliere indexatie 2,6%
f. Marktgeld	Reguliere indexatie 2,6%
g. OZB woningen	Reguliere indexatie 2,6% plus extra verhoging van 10%
h. OZB niet-woningen	Reguliere indexatie 2,6% plus extra verhoging van 10%

i. Parkeerbelastingen	Vooralsnog geen voorstel tot verhoging
j. Precariobelasting	Reguliere indexatie 2,6%
k. Reclamebelasting	Reguliere indexatie 2,6%
l. Reinigingsrechten voor bedrijven	Reguliere indexatie 2,6%
m. Rioolheffing	Kostendeckende tarieven
n. Toeristenbelasting / Watertoeristenbelasting	€2,55 per overnachting

Tussenstand financieel perspectief 2026-2029

Tussenstand financieel perspectief 2026-2029

Het kabinet Rutte 4 heeft besloten tot een andere manier te komen voor de berekening van de omvang van het gemeentefonds. Voorheen steeg of daalde het gemeentefonds mee met de uitgaven van de rijksoverheid, het trap of trap af principe. Dit is vanaf 2027 gekoppeld aan de stijging of daling van de economie. Doordat het oude stelsel eindigt in 2025 is 2026 een overgangsjaar met een daling van het gemeentefonds.

Omdat de taken van de gemeente omvangrijker worden en de budgetten worden gereduceerd, is het in balans brengen van het meerjarenperspectief een belangrijk uitgangspunt. Dit start bij een realistische doorberekening van alle kosten, maar er zijn ook keuzes te maken om meer opbrengsten te genereren. Vanuit die gedachten zijn de verhoging van de toeristenbelasting en gekoppeld de forensenbelasting, maar ook een stijging van de OZB van 10% bovenop de trendmatige verhoging.

Doorberekening van de kapitaallasten.

Jaarlijks worden de extra investeringen vastgesteld door de raad, waarbij de kapitaallasten op dat moment worden opgenomen. Vertaald in de meerjarenbegroting geeft het alleen een beeld van een stijging in het eerste jaar, terwijl elk jaar extra investeringen zijn te verwachten. Door een inschatting van deze lasten op te nemen in het meerjarenperspectief, zie regel 17, geeft dit een veel betere prognose van het begrotingsaldo.

Onderstaand een overzicht van de structurele mutaties tot en met de besluitvorming van de raad februari 2025, inclusief het meerjarige saldo van de diverse begrotingsjaren. De volledige samenvatting van de perspectiefnota 2026, inclusief onderstaande voorstellen, is opgenomen onder financiële vertaling voorstellen in deze perspectiefnota.

Financieel perspectief 2026-2029				bedragen x € 1.000	
Nr.		2026	2027	2028	2029
1	Begrotingsoverschot 2025	2.210	224	656	501
	Autonome ontwikkelingen				
2	Algemene uitkering	-1.289	479	297	348
3	Stelpost bijtelling algemene uitkering (constante waarde meerjarig in relatie met indexering)	911	0	0	0
4	Indexatie's	1.237	0	0	0
5	personeel en bestuur	-900	0	0	0
6	Voordeel rente leningen (incl. Mars Noord - i.v.m toerekenen omslagrente)	400	0	0	0
	Reeds genomen raadsbesluiten				
7	Verwerking aangenomen raadsbesluiten na besluit programmabegroting 2024	-173	25	0	0
8	Leer Werk bedrijf "De Bolder", bijdrage structureel tekort	0	-90	-434	0
	Voorstellen perspectiefnota 2026				
9	Perspectiefnota 2026 Voorstellen structureel	-509	18	-18	18
10	Perspectiefnota 2026 Structurele dekking voorstellen 2026	213	0	0	0
11	Perspectiefnota 2026 Structurele kapitaallasten investeringsplan 2026	-894	0	0	0
	Voorstellen verhogingen belastingen, leges en overige inkomsten				
12	Trendmatige verhoging OZB, leges, rechten en huren	126	0	0	0
13	Verhoging Toeristenbelasting 2026	562	0	0	0
14	Verhoging forensenbelasting, koppeling toeristenbelasting	84	0	0	0
15	Verhogen OZB 10% extra 2026	220	0	0	0
16	Lucht uit de begroting halen	500	0	0	0
	Actueel begrotingsaldo perspectiefnota 2026	224	656	501	867
17	Indien rekening houdend met verwachte meerjarige kapitaallasten	0	-1.000	-1.000	-1.000
	Actueel begrotingssaldo perspectiefnota 2026 met meerjarige kapitaallasten	224	-344	1.499	-2.133

Toelichting

- Het financiële vertrekpunt voor de begroting 2026 is het begrotingsoverschot van 2025.
- Meerjarige structurele mutatie gemeentefonds voor de algemene middelen op basis van de septembercirculaire 2024.
- Stelpost prijscompensatie 2026 gemeentefonds omdat de gemeente Texel meerjarig met constante prijzen rekent en nu al wel rekening wordt gehouden met index op uitgaven 2026.
- Indexatie bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen volgens FUGR, subsidies en overige uitgaven.
- Autonome kostenstijging voor personeel, geschat op een CAO van 2% plus periodieken en schaalverhogingen.
- Rentevoordeel afgesloten leningen, vertraging uitvoerig investeringsplan/projecten en gerealiseerd rekeningresultaat.
- Het gaat om de volgende raadsbesluiten: scholingsgelden gemeenteraadsverkiezingen (8K), regionale samenwerkingsagenda Kop van Noord Holland (-48K), Huis van Ontwikkeling (548K), meerjarenontwikkelplan brandweer (49K), huurkosten tijdelijke huisvesting Vlietkotter (2K), Co-financiering wandelnetwerk (14K), onderzoek kostendekkendheid leges (-400K).
- Noodzakelijke bijdrage van gemeente aan het Leerwerkbedrijf de Bolder om het exploitatietekort aan te vullen op basis van de programmabegroting 2025. Wordt geactualiseerd met de programmabegroting 2016.
- Voor de specificatie wordt verwezen naar het hoofdstuk financiële vertaling voorstellen.
- Voor de specificatie wordt verwezen naar het hoofdstuk financiële vertaling voorstellen.
- Voor de specificatie wordt verwezen naar het hoofdstuk investeringsplan.
- Trendmatige verhoging op basis van de septembercirculaire 2024 van 2,6% voor de jaarschijf 2026.
- Verhoging toeristenbelasting 2026 met € 0,15 cent per persoon per nacht (€ 2.40 naar € 2.55).
- Een verhoging toeristenbelasting van € 0,15 cent per persoon per overnachting betekent ook een verhoging forensenbelasting.

- 15 Een verhoging OZB belasting van 10% boven op de trendmatige verhoging van 2,6% volgens de septembercirculaire 2024.
- 16 Elk jaar is budget beschikbaar om budgetten te verhogen vanwege kostenstijgingen. In de begroting zit nog lucht waardoor niet het volledige budget nodig is voor het verhogen van de budgetten. Op basis van de volledige indexering van € 900.000 wordt dit gereduceerd naar € 400.000.
- 17 Voor een reëel meerjarenperspectief is het belangrijk om de verwachte kapitaallasten door investeringen op het eiland inzichtelijk te maken. Gekeken is naar het gemiddelde dat de afgelopen jaren jaarlijks is toegevoegd aan extra kapitaallasten. Dat bedrag is nu meerjarig opgenomen in het meerjarenperspectief. Daarbij ligt een opdracht bij het college om meer inzicht te geven in de toekomstige investeringen en de verwachte kapitaallasten.

Tussenstand algemene reserve

Dit overzicht laat de algemene reserve zien waarbij het beginpunt de algemene reserve die is vastgesteld bij de programmabegroting 2025. De raads- en collegebesluiten tot en met februari 2025 zijn hierin verwerkt.

Algemene reserve

Stand algemene reserve Programmabegroting 2025	4.724.197
Raad 04-09-2024 Strategische grondaankoop percelen nabij Pontweg (notariskosten onder geheimhouding tot nov'24)	-2.500
Raad 18-12-2024 2024 Nota reserves en voorzieningen 2024	154.531
Raad 18-12-2024 Uitkomsten septembercirculaire 2024	253.190
College 28-01 2025 Uitkomsten decembercirculaire 2024 (verantwoording raad via programmarekening 2024)	150.000
Raad 04/09/2024 Minnelijke beëindiging erfpacht Stappeland 2 (was onder geheimhouding tot februari 2025)	-442.000
Perspectiefnota 2026 incidentele voorstellen	-785.000
Perspectiefnota 2026 dekking incidentele voorstellen	85.000
Tussenstand perspectiefnota 2026	4.137.418

Dit is ruim € 2,1 miljoen boven de ondergrens van € 2 miljoen

Financiële vertaling voorstellen

In onderstaande tabel zijn alle voorstellen opgenomen die een budgettair beslag leggen op het meerjarenperspectief en de algemene reserve.

Financiële vertaling perspectiefnota 2026-2029

Bedragen in €

Nr	Prog/taakveld	Voorstel	Incidenteel	Structureel
1	0.1	Raadsreis		17.500
2	0.1	Gemeenteraadsverkiezingen	40.000	
3	0.4	Versterken bedrijfsvoering	20.000	205.000
4	0.4	Fiscaalondersteuner		20.000
5	0.4	213a onderzoeken		30.000
6	0.4	Inzetten op raadscommunicatie		10.000
7	0.4	expertise inkoop en aanbesteding		-25.000
8	0.4	onderhoud automatisering	-20.000	-15.000
9	0.4	reis en verblijfkosten opleidingen		-8.000
		Totaal Programma 0	40.000	234.500
		Totaal Programma 1	0	0
1	2.1	Bermverharding Laagwaarderweg en Pijpersdijk	465.000	
		Totaal Programma 2	465.000	0
1	3.2	Texel innovatief eiland	100.000	0
2	3.2	Vitale bestendige arbeidsmarkt	75.000	0
		Totaal Programma 3	175.000	0
		Totaal Programma 4	0	0
1	5.7	Robotmaaiers sportvelden		1.000
2	5.7	Elektrisch handgereedschap		-5.000
		Totaal Programma 5	0	-4.000
1	6.1	Pilotkosten versterken sociale basis in dorpshuizen	-30.000	
	6.1	Uitvoeringsagenda Ouderen	30.000	
2	6.1	Subsidie Alzheimer		15.760
3	6.1	Verlagen subsidieplafond		-15.760
4	6.1	Texel gezinnen	55.000	
5	6.1	Preventiebudget	-35.000	
6	6.72	Regionaal expertise team		10.500
		Totaal programma 6	20.000	10.500
1	7.3	Achterlader uit grondstoffenplan uit afvalstoffenheffing		29.500
				-29.500
2	7.4	Uitwerking inwonersberaad		170.000
3	7.4	Duurzaam Texel		-115.000
		Totaal Programma 7	0	55.000
		Totaal Programma 8	0	0
		TOTAAL STRUCTUREEL EN INCIDENTEEL Netto	700.000	296.000

Voorstellen niet financieel gedekt

Een aantal voorstellen zijn wel opgenomen maar daarvoor is nog geen bedrag opgenomen in het voorstel. In een aantal gevallen is wel een indicatie aangegeven. Bij de programmabegroting 2026 zal hier een invulling aan worden gegeven.

Voorstellen niet financieel gedekt perspectiefnota 2026-2029

Nr.	Prog/taakveld	Omschrijving
1	0.1	Regionale samenwerking Kop van Noord-Holand
2	0.3	Renovatie KOTEX gebouw
3	2.1	Rommelpot (toegang Loodsmanduin)
4	4.2	De bruinvis Verduurzamen:tijdelijke HV en IKC
5	4.2	De Vliekotter Verduurzamen: tijdelijke HV n IKC
6	5.2	BCF subsidie Sportstichting Texel
7	5.4	Museumcollectie
8	5.7	Uitbreiding groen
9	6.1	Texelpas
10	8.1	Uitvoeringskosten Texelse bijdrage regionaal programmateam
11	8.1	Ontwikkelingsperspectief Texelse bijdrage regionaal programmateam

Nieuwe investeringen

Nieuwe voorstellen
perspectiefnota
2026-2029

Bedragen in €

Nr.	Prog/taakveld	Omschrijving	Bedrag excl. BTW	Exploitatie/onderhoud excl. BTW	Afschrijving termijn	Kapitaallasten netto investering 2026
1	2.1	Pontweg Zuid(Californieweg- Akenbuurt)			40	
2	2.1	Fietspaden Pontweg Noord en Zuid			40	
3	2.1	Oude Kogerweg-Rozendijk			40	
4	2.1	Voetpaden rehabilitatie Den Burg, De Koog, Oudeschild			40	
5	2.1	Burgerhoutstraat			40	
6	2.1	Trompstraat			40	
7	2.1	Diek			40	
8	2.1	De Vang			40	
		Totaal Programma 2.1 Investerings wegen 2026	9.570.000		40	550.277
9	4.2	De bruinvis Verduurzamen	1.850.000		25	134.125
10	4.2	De Vliekotter Verduurzamen	1.900.000		25	137.750
11	5.2	Speeltoestellen vervangen	120.000		15	11.900
12	5.7	Aanschaf reddingsmiddelen strandbewaking	18.200		8	2.867
13	5.7	Strandbewakingsposten vervangen	650.000		15	16.115
14	5.7	vervangen Ransomes (maaimachine)	47.000		8	7.403
15	5.7	Robotmaaiers aanschaffen sportvelden	42.500	1.000	8	6.694
16	5.7	Elektrisch handgereedschap	40.000	-5.000	8	6.300
17	5.7	Brandkasten	20.000		15	1.983
18	5.7	Schilderend	330.000		40	18.975
19	7.3	Achterlader uit recycleplan	350.000		8	55.125
20	7.3	2026 woonwijk De Cocksdoorp	5.000		10	663
21	7.3	2026 Woonwijk Oosterend	50.000		10	6.625
22	7.3	2026 uitb r glas en OPK Akenburg, Bernhardlaan. Mars	30.000		10	3.975
Dekking kapitaallasten beschikbaar via afvalstoffenheffing						-66.388
Totaal			15.022.700	-4.000		894.389

Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen
perspectiefnota 2026-
2029

Bedragen in €

Nr.	Prog/taakveld	Omschrijving	Bedrag excl. BTW	Exploitatie/onderhoud excl. BTW	Afschrijving termijn	Kapitaallasten netto investering 2026
1	6.4	Aanschaf Bakkenwagen De Bolder	130.000		10	17.225
2	7.2	Kolkenzuiger vervangen	560.000		7	98.200
3	7.3	Vorbereidingskrediet Vuilniswagen ondergrondse containers	15.000		8	2.363
Totaal			705.000			117.788

Besluit

Besluit

1. De perspectiefnota 2026 vast te stellen en als basis te nemen voor de behandeling van de programmabegroting 2026.
2. Het tarief van de toeristenbelasting vast te stellen op €2,55 per overnachting voor het jaar 2026.
3. Het college opdracht te geven om in kaart te brengen wat de verwachte extra kapitaallasten zijn voor de komende 4 jaar, voor welke opgave de gemeente staat en met oplossingsrichtingen te komen.

Hoofdstuk 4A -> Programma's 0 - Voor en door bewoners

Wat willen we bereiken?

We willen al onze inwoners goed informeren en betrekken bij wat er op ons eiland speelt. Ook willen we weten hoe onze inwoners over belangrijke zaken denken. En daarnaast betrekken we de gemeenteraad vooraf bij besluiten over burgerparticipatie in belangrijke dossiers. We willen als gemeente Texel zelfstandig blijven en moeten daarom goed samenwerken met onze collega-gemeenten in Noord-Holland en op de Wadden. Gemeenten passen hun dienstverlening aan om aan de wensen van inwoners en bedrijven te voldoen. Dienstverlening is de basis maar veiligheid en privacy zijn belangrijke randvoorwaarden denk bijvoorbeeld aan het gebruik van AI. We zetten in op het aantrekken en behouden van talent, het binden en boeien van onze medewerkers, het vergroten van werkplezier en het bevorderen van een fitte, veilige en inspirerende werkomgeving. Zo kunnen we de uitdagingen voor de toekomst aan.

0.1 Bestuur

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Participatie & communicatie

We zetten stappen in participatie en communicatie, maar de uitvoering moet beter op basis van de communicatievisie, ons burgerparticipatiebeleid en de inzet van de omgevingsmanagers. Door regelmatige evaluaties meten we het maatschappelijke doel van grotere betrokkenheid van inwoners.

Belang samenwerken

In de regio zijn we een betrouwbare partner en leveren we inbreng op de voor Texel belangrijke thema's zoals het sociaal domein, gebiedsgerichte aanpak landelijk gebied en mobiliteit. De regionale samenwerking neemt de komende periode nog meer toe en heeft al voor het binnenhalen van twee Regio Deals gezorgd, te weten De Wadden en Noord-Holland-Noord.

Het is duidelijk geworden dat de samenwerking in de regio Noord-Holland verbeterd moet worden. Dit werd vastgesteld door de vier colleges van B&W met de vaststelling van de bestuursopdracht 'Versterking regionale samenwerking Kop van Noord-Holland' op 19 november 2024. De grote maatschappelijke opgaven, zoals de beschikbaarheid van kwalitatief goede jeugdhulp, vergrijzing, nieuwkomers en asielzoekers, stikstofaanpak, circulariteit, klimaatmaatregelen, wonen en bereikbaarheid, kunnen de vier gemeenten alleen gezamenlijk aanpakken. Door effectief en efficiënt in de regio samen te werken worden de lokale inwoners uiteindelijk beter bediend en wordt uiteindelijk de leefbaarheid in de regio Kop van NH vergroot.

Voor het eerste overgangsjaar (2025) is door de gemeentesecretarissen in 2024 een besluit genomen voor een regionale werkbegroting. Hierin worden de reeds beschikbaar gestelde regionale budgetten als dekking gebruikt en wordt er zoveel mogelijk binnen de beschikbare regionale middelen gewerkt. Er is wel sprake van een tekort. Dit komt onder andere doordat de (boven) regionale opgaven de afgelopen jaren zijn gegroeid en complexer zijn geworden. Het Rijk en de provincie vragen met toenemende mate om als (sub)regio te acteren. Het tekort wordt meegenomen in lokale tussentijdse rapportages voor het jaar 2025.

Voor het jaar 2026 e.v. worden de kosten voor de regionale organisatie opgenomen in de begroting die in november 2025 naar de lokale gemeenteraden gaat. Hierin zitten ook incidentele frictiekosten. De structurele extra kosten worden geschat op tenminste enkele tonnen extra per jaar per gemeente (voorstel naar rato per inwoner). Voor de gemeente Texel zal dit financieel anders uitpakken, en wellicht geen extra dekking nodig zijn bij deze verdeelsleutel. Om te starten, worden de eerste drie jaar extra frictiekosten gemaakt, voor onder andere het opstarten en inrichten van de organisatie. In 2026 wordt er regionaal geïnvesteerd in bijvoorbeeld in personeel en een geschikte werklocatie voor de regionale medewerkers zodat zij als team kunnen functioneren. Bij voorkeur vindt dit plaats in een bestaand gemeentehuis.

De kracht van de regio zal op termijn renderen in een hogere kwaliteit, betrouwbaarheid en financiële voordelen zoals bijvoorbeeld de recent toegekende procesmiddelen voor het maken van een toekomstagenda brede welvaart Kop van NN. Het gaat dus niet om een besparingsoperatie en het uitgangspunt is dat de kosten voor de baten uit zullen gaan. Investeren in een sterke regio heeft op de langere termijn inhoudelijke meerwaarde voor de lokale gemeenten en daarmee voor de inwoners.

Meer duidelijkheid over de exacte, structurele extra kosten van de regionale organisatie volgt in de begroting 2026.

Sluitende begroting

We presenteren een sluitende begroting voor het jaar 2026, daarnaast willen we in de meerjarenbegroting ook minimaal voor het jaar 2027 een sluitende begroting presenteren. Dit is een uitdaging doordat we kiezen om de kapitaallasten van toekomstige investeringen alvast mee te nemen in de meerjarenbegroting. Dit zorgt ervoor dat niet jaarlijks een claim wordt gelegd op de programabegroting maar alvast meerjarig vooruit wordt gekeken. We brengen deze verwachte kapitaallasten in beeld.

0.2 Burgerzaken

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

De Gemeentewinkel

De Gemeentewinkel blijft de toegangspoort voor het eerste contact (zowel met als zonder afspraak) met onze inwoners. Direct contact kan het vertrouwen van onze inwoners vergroten en dus moeten onze interne processen hierop worden aangepast. De Gemeentewinkel heeft een belangrijke rol in het voorkomen van fraude, uitbuiting en ondermijning. Deze rol wordt steeds belangrijker, niet alleen bij reisdocumenten maar ook bij andere registraties. Sinds 2024 moet de gemeente bij adresonderzoeken ook fysiek onderzoek doen. Dit vraagt naast extra inzet en meer werk ook naar verwachting tot een taakverzwaring.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Beheerplan

In 2024 heeft de Raad het beheersplan gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Een belangrijk kader hierbij is dat alle gemeentelijke gebouwen uiterlijk in 2035 van het gas moeten zijn. Dit Beheerplan gemeentelijke gebouwenbeheersplan is de basis voor de komende jaren om mee aan de slag te gaan.

De Bolder

Vanwege de integratie van de Bolder binnen de gemeente, wordt het gebouwenbeheer van de Bolder in 2026 onderdeel van de gemeente.

0.4 Overhead

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Koers Eilandkracht

Het afgelopen jaar hebben we binnen de organisatie ingezet op Eilandkracht, dit komt ook terug in de campagne 'Texel roept je'. In 2025 ligt de nadruk op de kernwaarden 'in balans', 'in verbinding' en 'in beweging' in de organisatie bekend te maken en mee te nemen in onze werkwijze zodat we werken conform deze kernwaarden de onderlinge samenwerking in de organisatie te verbeteren. In 2026 ligt de nadruk om koersvast te blijven.

Binnen de organisatie zorgt dit voor hechtere samenwerking, meer rust en overzicht in processen, en een werkwijze die prioriteren en procesmatig werken centraal stelt. De inwoners, bedrijven en instellingen merken dit door een betere dienstverlening, sterkere verbinding met de samenleving en een organisatie die klaar is voor de uitdagingen en ambities van de komende jaren.

Wet Open Overheid (WOO)

In 2024 zijn we gestart met de aanpak van de Wet Open Overheid (WOO). Vanaf 2026 krijgt de WOO een structurele aanpak in onze organisatie op basis van de door het rijk beschikbare middelen.

Strategie ICT

De informatiestrategie 2025 vormt de basis voor de verdere ontwikkeling van de ICT binnen de gemeente in 2026.

Voor verdere digitalisering en samenwerking volgen we initiatieven vanuit de Digitale Agenda 2020.

0.63 Parkeerbelasting

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Parkeren

Het gebruik van apps en online betalen van de parkeertarieven blijft toenemen. Daarnaast zien we de kwetsbaarheid van onze fysieke parkeerautomaten. De komende periode moeten we afwegen of een reductie van het aantal fysieke parkeerautomaten in 2026 wenselijk is, waarbij we oog moeten houden voor bezoekers die minder digitaal vaardig zijn.

0 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2024	12,8 fte
				2025	13,71 fte
				2026	↑
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2024	13,14 fte
				2025	12,55 fte
				2026	↑
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatkosten	Kosten per inwoner in €	Eigen begroting	2024	€ 1.449
				2025	€ 1.647
				2026	=
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2024	€ 1.978.136 10,62%
				2025	€ 2.959.707 13,73%
				2026	↓
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten (exclusief De Bolder)	Eigen begroting	2024	14,7%
				2025	14,2%
				2026	=

0 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Inzetten op raadscommunicatie		
Programma/taakveld	0.1		
Motivatie	Vanaf 2026 zal elke week voor een commissievergadering een halve pagina worden ingekocht bij de Texelse Courant en Texel dit Weekend, om te vertellen over de agenda van de raad, wijzen op mogelijkheden van inspreken en invloed, maar ook bijvoorbeeld: via leuke weetjes, achtergrondartikelen en interviews het werk van de gemeenteraad dichterbij de inwoners te brengen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 10.000	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel			

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Gemeenteraadsverkiezingen		
Programma/taakveld	0.1		
Motivatie	Het betreft o.a. kosten die volgen uit: organisatie van het Verkiezingsdebat, Kieskompas, opkomstbevordering en de kosten voor de benoemingstoets en risicoprofiel wethouders 2026-2030.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 40.000	Incidenteel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	Dit bedrag zal worden opgenomen in de meerjarenbegroting en komt elke 4 jaar terug in de begroting.		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Raadsreis		
Programma/taakveld	0.1		

Motivatie	De RaadsReis zal minimaal 2 keer per raadsperiode plaatsvinden, en heeft tot doel om via trainingen, gesprek en werkbezoek te werken aan deskundigheidsbevordering en teambinding.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 17.500	Structureel per 2 jaar	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	Deze kosten worden in de meerjarenbegroting elke 2 jaar opgenomen.		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Versterken bedrijfsvoering		
Programma/taakveld	0.4		
Motivatie	Om de dienstverlening te verbeteren en een aantrekkelijke werkgever te blijven moeten we de bedrijfsvoering versterken. Met dit voorstel verhogen we onder andere het budget voor de opleidingen, starten we een programma om de vitaliteit van de medewerkers te verhogen en gaan we structureel aan de slag met een medewerkerstevredenheidsonderzoek.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 20.000	Incidenteel	Perspectiefnota 2026-2029
	€ 205.000	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	Voor het medewerkerstevredenheidsonderzoek wordt een systeem aangeschaft wat zorgt voor incidentele inrichtingskosten. De structurele middelen gaan over onder andere de uitvoering van het medewerkerstevredenheidsonderzoek, verhogen opleidingsbudget en de vitaliteitsonderzoek.		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Abonnement fiscaalondersteuner
----------	--------------------------------

Programma/taakveld	0.4		
Motivatie	De complexiteit op het gebied van belastingen neemt toe. Daarnaast hebben we gekozen voor horizontaal toezicht met de belastingdienst en is het belangrijk om expertise op het gebied van belastingen te kunnen inschakelen. Het betreft het inschakelen van advies bij belastingvraagstukken bij een externe fiscaal adviseur.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 20.000	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel			

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	213a onderzoeken		
Programma/taakveld	0.4		
Motivatie	Het college doet onderzoek naar de doelmatigheid conform de gemeentewet artikel 213a. Hiervoor was in de programmabegroting geen geld voor opgenomen. Het college vindt het belangrijk om jaarlijks zo'n onderzoek uit te voeren en hiervoor middelen te begroten.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 30.000	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel			

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Expertise inkoop en aanbesteding		
Programma/taakveld	0.4		
Motivatie	Door de komst van een inkoop- en aanbestedingsadviseur is de inzet van externe expertise op het gebied van reguliere inkoop- en aanbesteding niet meer nodig. Deze middelen kunnen vrijvallen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking

	- € 25.000	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel			

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Onderhoud automatisering		
Programma/taakveld	0.4		
Motivatie	Kritisch is gekeken naar de budgetten voor het onderhoud op het gebied van automatisering. Gebleken is dat structureel € 15.000 kan vrijvallen en incidenteel € 20.000.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	- € 15.000	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
- € 20.000	Incidenteel		
Toelichting financieel			

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Reis en verblijfskosten opleidingen		
Programma/taakveld	0.4		
Motivatie	Op het budget reis en verblijfskosten opleiding kan structureel € 8.000 worden ingeleverd.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	- € 8.000	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel			

Hoofdstuk 4A -> Programma's 1 - Veiligheid op orde

Wat willen we bereiken?

We streven naar een veilige en leefbare omgeving voor alle inwoners en bezoekers. Dit houdt in dat iedereen veilig moet kunnen wonen, werken, verblijven en ondernemen, met een sterk gevoel van veiligheid. De kern van het beleid richt zich op het handhaven van de openbare orde, bescherming tegen criminaliteit, overlast en calamiteiten en het naleven van wet- en regelgeving. Daarnaast nemen wij proactieve maatregelen om criminaliteit en ongevallen te voorkomen.

Onze visie benadrukt integrale samenwerking, waarbij verschillende instanties en belanghebbenden gezamenlijk bijdragen aan een veilige en veerkrachtige gemeenschap. Hierbij staat een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor veiligheid centraal. Daarnaast is het cruciaal om flexibiliteit te waarborgen zodra zich een (langdurige) crisis voordoet, aangezien dit aanzienlijk veel aandacht en capaciteit van de organisatie en haar partners vereist.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Vorbereiden en respons

We bereiden ons effectief voor op rampen, crises en noodsituaties met als doel de schade zo beperkt mogelijk te houden en adequate hulp en ondersteuning te bieden aan getroffen.

Samenwerken

Via samenwerking met diverse overheidsinstanties, hulpdiensten en de Texelse gemeenschap streven we naar een veerkrachtige en goed voorbereide gemeente, die in staat is om snel en adequaat te handelen bij calamiteiten.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

We willen een veilige woon- en leefomgeving voor onze inwoners en bezoekers creëren, bevorderen en behouden. Door onder meer het waarborgen van de openbare orde, het voorkomen en beperken van criminaliteit en overlast, en het handhaven van wetten en verordeningen. Via samenwerking met relevante partners en het ontwikkelen van passend beleid streven we naar een samenleving waarin iedereen zich veilig voelt.

1 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Stichting Halt	2018	10	12
				2019	15	13
				2020	14	11
				2022	15	8
				2023	10	9
				2024	n.n.b.	n.n.b.
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2018	0,4	2,5
				2019	0,4	2,3
				2020	0,4	2,0
				2021	0,7	1,8
				2022	0,7	2,3
				2023	0,4	2,5
				2024	0,6	2,2
1. Veiligheid	Gewelds- en seksuele misdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2018	5,5	4,8
				2019	2,2	4,9
				2020	3,7	4,6
				2021	2,6	4,4
				2022	4,4	4,6
				2023	2,5	4,3
				2024	3,6	4,3
1. Veiligheid	Diefstal/inbraak uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2018	0,4	2,5
				2019	0,4	2,3
				2020	0	1,8
				2021	0,4	1,4

				2022	0,4	1,4
				2023	0,4	1,3
				2024	1,1	1,2
1. Veiligheid	Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2018	4	5,4
				2019	7	5,9
				2020	4,4	6,3
				2021	8,1	6,1
				2022	5,5	6,0
				2023	5	5,8
				2024	5,8	5,7

1 Wat gaan we ervoor doen?

Hoofdstuk 4A -> Programma's 2 - Goede bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

Wij streven naar een duurzaam en efficiënt mobiliteitsbeleid op Texel, waarbij het toeristisch autogebruik aanzienlijk wordt verminderd. Hierdoor willen we het gebruik van fossiele brandstoffen terugdringen en de leefbaarheid op het eiland verbeteren. Minder autoverkeer betekent ook minder irritatie door het zoeken naar parkeerplaatsen, vooral in de bebouwde kom. Daarnaast onderzoeken we of het verbeteren van het openbaar vervoer een passende oplossing is om het autogebruik verder te verminderen.

We willen Texel positioneren als een fietsvriendelijk eiland, waar fietsen niet alleen veilig, maar ook de eerste keuze voor toeristen is.

Het vervoer naar en van Texel per boot moet soepel en efficiënt blijven verlopen. Ook willen we dat horecabezoekers na sluitingstijd op een praktische en veilige manier naar huis kunnen reizen.

2.1 Verkeer en vervoer

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

De geactualiseerde Mobiliteitsvisie is in concept gereed. Hierin worden een groot aantal zaken opgenomen waaronder het terugdringen van toeristisch autogebruik.

Om verkeersonveilige situaties te verbeteren en overlast voor omwonenden te verminderen wordt er gekeken naar mogelijkheden om vrachtverkeer gericht te routeren. (Voorbeeld is Oudeschild/Barentzstraat waar in overleg met logistieke sector en omwonenden naar de haalbaarheid van verbetermogelijkheden gekeken)

Naast het vastgestelde Wegenbeheerplan geeft het Jaarplan Openbare Ruimte-2025 inzicht in de Wegenprojecten die we op gaan pakken.

Voortvloeiend uit de inmiddels met succes uitgevoerde verbreding van fietspaden, wordt aan de Rozendijk (als onderdeel van een groter project ten bate van vervangen riool en herinrichten van de weg) een verbreding van het gedateerde fietspad gerealiseerd.

Om zwerfaval te bestrijden worden oude bakken op straat vervangen voor een ander type en daarnaast plaatsen we op veel bezochte plekken extra bakken.

2.2 Parkeren

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Fietsparkeren

Ten bate van het fietsparkeren verbeteren we de situatie op bestaande locaties (Voorbeeld is het RAB-terrein in Oudeschild) Daarnaast liggen er kleinschalige mogelijkheden om fietsparkeren nabij de dorpskern van Den Burg te verbeteren (Voorbeeld daarvan is de grondaankoop aan Achterom, naast Action) .

Strandslagen

Afgelopen jaar zijn we gestart met de pilot: ophogen van de parkeerplaatsen van twee strandslagen, namelijk Paal 12 en Paal 15. Vooral de beschikbaarheid van het parkeerterrein van Paal 12 had te lijden onder ernstige wateroverlast, en de ophoging in combinatie met een herinrichting levert een enorme verbetering op. We willen hierop in 2026 bij minimaal één strandslag een vervolg aan geven.

Parkeren

Nieuwe regels voor het parkeren bij B&B's zijn opgenomen in het paraplubestemmingsplan verblijfsrecreatie.

Bij het herinrichten van het maaiveld kijken we naar het verbeteren of uitbreiden van parkeergelegenheid voor minder validen. Zoals op het parkeerterrein nabij het Kogerstrand.

2.4 Economische havens en waterwegen

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Haven Oudeschild

In 2024 is aan de gemeenteraad geadviseerd om de exploitatievorm van de haven te wijzigen in samenwerking met de werkgroep haven. Om dit uit te werken is een kwartiermaker aangesteld die in samenwerking met belanghebbenden en de werkgroep voor de zomer van 2025 een voorstel voor de gemeenteraad geeft.

TESO

Samen met TESO, provincie, Rijkswaterstaat en Gemeente Den Helder voeren we gesprekken over een soepel en betrouwbaar vervoer van en naar Texel.

2.5 Openbaar vervoer

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

De bus op de tussenboot is teruggekomen, en ook het gebruik van de OV-pas in de bus op Texel is weer mogelijk. Er is een gratis buskaartje voor kinderen gekomen.

Ook zijn we gestart met een pilot voor veilig nachtvervoer tussen de dorpen.

2 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
n.v.t.						

2 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Bermverharding Laagwaalderweg en Pijpersdijk		
Programma/taakveld	2.1		
Motivatie	Grasbetontegels aanleggen naast geasfalteerde/gerehabiliteerde buitenwegen: Laagwaalderweg alleen bermverharding en Pijpersdijk in combinatie met een nieuwe asfaltdeklaag.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 465.000	Incidenteel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel			

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Pontweg Zuid (Californieweg-Akenbuurt)	
Programma/taakveld	2.1	
Motivatie	Asfaltconstructie vervangen, kruispunten verkeersveilig herinrichten.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar	

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Fietspaden Pontweg Noord en Zuid
Programma/taakveld	2.1
Motivatie	Tegelijkertijd met rehabilitatie Pontweg worden ook de fietspaden vernieuwd en verkeersveiliger gemaakt.

Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel		De afschrijftermijn is 40 jaar

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Oude Kogeweg-Rozendijk	
Programma/taakveld	2.1	
Motivatie	Asfaltconstructie vervangen, verkeersveiliger inrichting	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel		De afschrijftermijn is 40 jaar

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Voetpaden rehabilitatie Den Burg, De Koog, Oudeschild	
Programma/taakveld	2.1	
Motivatie	Het opnieuw inrichten van diverse voetpaden.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel		De afschrijftermijn is 40 jaar

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Burgerhoutstraat
----------------------	------------------

Programma/taakveld	2.1	
Motivatie	Herinrichten van de straat met nieuwe materialen na rioleringswerkzaamheden	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar	

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Trompstraat	
Programma/taakveld	2.1	
Motivatie	Herinrichten met nieuwe materialen niet gerioleerde deel van de straat	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar	

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Diek	
Programma/taakveld	2.1	
Motivatie	Herinrichten straat met nieuwe materialen (groen, verharding, verkeer)	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar	

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	De Vang	
Programma/taakveld	2.1	
Motivatie	Rehabilitatie.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar	

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Rommelpot (toegang Loodsmansduin)	
Programma/taakveld	2.1	
Motivatie	Herinrichting.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	PM	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De omvang van de uitvoering en daarmee de impact op de benodigde middelen is afhankelijk van nog onbekende ontwikkelingen in de toekomst. De afhankelijkheid van externe partijen is groot. En daarmee de onzekerheid over te verwachten invuling. Daarom is er voor nu nog geen bedrag aan gekoppeld.	

Hoofdstuk 4A -> Programma's 3 - Mooi en gastvrij Texel / Texel werkt!

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

We blijven inzetten op een veerkrachtige economie. De samenwerkingen met gemeenten, bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld op de andere Waddeneilanden en in de Kop van Noord-Holland, en zelfs regionaal in Noord-Holland-Noord, is hierbij van groot belang. We doen lokaal wat kan en regionaal wat moet.

Een bestendige arbeidsmarkt is van belang voor een stabiele, toekomstgerichte economie. We faciliteren hierin enerzijds via het Huis van Ontwikkeling, anderzijds door samenwerkingsverbanden (met o.a. het bedrijfsleven en onderwijssector) financieel te ondersteunen.

De ambitie voor recreatie en toerisme blijft om waarde toe te voegen aan de Texelse samenleving, ons te onderscheiden van andere bestemmingen en om balans te creëren tussen de toeristische ontwikkelingen, draagkracht van natuur en landschap en draagvlak bij de inwoners. De andere pijlers, agricultuur, visserij, zorg, dienstverlening, retail en ambachten, zijn voor een stabiele en toekomstgerichte economie ook van groot belang. Bij alle economische pijlers zetten we in op innovatie en transitiekracht en blijven we faciliteren, zodat nieuwe economieën mogelijk worden.

We willen aantrekkelijk blijven voor onze inwoners, bezoekers en ondernemers. Toeristische ontwikkelingen, draagkracht van het Texelse landschap en draagvlak onder de inwoners zijn in balans. Boeren leveren een belangrijke bijdrage aan het onderhoud van ons landschap. Vissers zijn onderdeel van de bedrijvigheid in de haven en zijn een belangrijk onderdeel van onze Texelse cultuurhistorische identiteit. Wij respecteren bestaande afspraken en willen ook op de langere termijn zoveel mogelijk regie houden op Texel en maken inzichtelijk wat dat vraagt van de gemeente, ondernemers en inwoners van Texel. Een goede balans tussen ecologie en economie, tussen natuur, landschap en landbouw is belangrijk.

3.1 Economische ontwikkeling

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Samenwerking

We werken intensief samen met de samenwerkingsverbanden Samen op Kop (Kop van Noord-Holland) en Waddeneilanden op behoud en versterking van de economie.

We ondersteunen onze Texelse boeren met een goede balans tussen ecologie en economie en hebben goed contact met de agrarische sector.

TTP

Het Toeristisch Toekomstplan Texel (TTP) wordt verder uitgewerkt via de Tweede uitvoeringsagenda TTP 2025-2027 met als doel het beheersbaar houden van toerisme en recreatie voor nu en in de toekomst. In de Tweede uitvoeringsagenda werken we aan het inzetten op gastvrij en toekomstbestendig ondernemerschap, onderzoek naar bewonersprofiel, invoeren nachtregister, Daarnaast werken we aan een goed stelsel van objectieve balansindicatoren waarmee we de toeristisch-recreatieve balans monitoren, en indien nodig, tijdig bij kunnen sturen als de druk op ecologie en/of leefbaarheid te groot wordt. Hierin werken we samen met VVV Texel en KADOTexel en sluiten daarmee aan bij de landelijke datamonitoring.

De aanbesteding van de vervanging van damwanden, steigers en dukdalven in de haven is gestart. De uitvoering vindt in 2025 plaats. Het reguliere geplande onderhoud aan de haven wordt uitgevoerd, zoals baggerwerken.

Participatie

We werken aan een toekomstmodel voor Leer-werkbedrijf De Bolder: er is gekozen om De Bolder verder te ontwikkelen en te behouden binnen de organisatie van de gemeente Texel. Om de organisaties van De Bolder en de gemeente samen te laten vloeien, hebben we een procesbegeleider aangesteld. Het onderdeel participatie vanuit het gemeentelijk sociaal team, is samengevoegd met de trajectcoaches van De Bolder in het nieuw gestarte Huis van Ontwikkeling. In 2026 blijven we samenwerken met andere organisatie die ook gericht zijn op het begeleiden van inwoners naar werk en/of vrijwilligerswerk.

Innovatie

Met het budget Ondersteuning Innovatie projecten, kunnen we maatschappelijke vraagstukken die collectief opgepakt worden, financieel ondersteunen. Het gaat dan vaak om project waar we als gemeente niet direct met menskracht kunnen faciliteren, maar wel financieel kunnen ondersteunen.

3.2 Fysieke bedrijfsstructuur

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Retailsector & ambulante handel

We faciliteren via de ruimtelijke ordening in voldoende ruimte voor bedrijvigheid, want alleen dan blijven we ons ontwikkelen. De uitvoering van bedrijventerrein Oudeschild is gestart. De ruimtelijke ordeningsregels van de retailsector, maatschappelijke voorzieningen en kantoren zijn zodanig flexibel dat we functies desgewenst kunnen omzetten.

De retailsector is economisch en maatschappelijk belangrijk voor inwoners, bedrijven en gasten. De centra blijven hierdoor aantrekkelijk en levensvatbaar. Wel is het noodzakelijk dat ze compact, compleet en comfortabel zijn. Het standplaatsenbeleid zal hierop worden afgestemd. We streven om ook het marktbeleid te actualiseren.

We hebben stappen gezet in het actualiseren van het standplaatsenbeleid om meer beleving in de centra te creëren en om ondernemers in de ambulante handel tegemoet te komen in toekomstbestendig beleid.

Landbouw & natuur

Samen met de Texelse boeren en natuurbeheerders hebben we overlegd over het toekomstbestendig houden van de landbouwsector en het behalen van natuurdoelen met name op de Hogeberg.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat willen wij bereiken?

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Ons inkoop- en aanbestedingsbeleid biedt kansen voor de lokale economie. Het gemeentelijke bedrijvenloket biedt hulp aan ondernemers voor het aangaan van gemeentelijke opdrachten.

Arbeidsmarkt

Samen met anderen zetten we in op een bestendige arbeidsmarkt. We investeren in jongeren en maken het aantrekkelijk om op Texel te komen werken. Daarnaast is het belangrijk dat beroepsopleidingen beter aansluiten op de arbeidsmarkt en investeren in een vitale arbeidsmarkt. Op Texel wordt heel veel samengewerkt, zo ook tussen onderwijs, ondernemers en overheid. Al enige jaren zijn de krachten gebundeld om actief de arbeidsmarktproblematiek op te lossen. In het coalitieprogramma is aangegeven dat wij een ondersteunende en/of faciliterende rol hierin willen vervullen. Dat kunnen we financieel door initiatieven vanuit het maatschappelijk veld, die gericht zijn op het vinden van oplossingen, te ondersteunen.

Samenwerking

We ondersteunen de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven door bijvoorbeeld het uitvoeren van het project 'Eiland geschoold' uit de regiodeal De Waddeneilanden. Het gaat om kansrijke initiatieven die leiden tot verbreding van het onderwijs op het eiland, initiatieven die jongeren blijvend aan Texel binden en de lokale economie en werkgelegenheid steunen.

3.4 Economische promotie

Wat willen wij bereiken?

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

VVV

De economische promotie van het toerisme is belegd bij de VVV. Zij geven invulling aan de ambitie, visie en uitgangspunten van het Toeristisch Toekomstplan. Toegevoegd aan de contractafspraken is dat er aandacht is voor de leefbaarheid van de inwoners.

3 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
3. Economie	Functiemenging	%	LISA	2017	55,3	52,4
				2018	55,8	52,8
				2019	56,4	53,2
				2020	56,0	53,2
				2021	55,6	53,3
				2022	55,5	53,8
				2023	60,4	55,8
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	LISA	2017	180,3	120,3
				2018	224,4	145,0
				2019	184,1	129,6
				2020	236,6	158,4
				2021	234,5	165,1
				2022	245,0	174,1
				2023	298,1	197,1
6. Sociaal Domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	LISA	2017	766,2	651,5
				2018	977,9	774,0
				2019	1017,9	792,1
				2020	1017,2	795,9
				2021	813,0	685,7
				2022	1045,3	825,4
				2023	1262,5	891,8

3 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Texel innovatief eiland		
Programma/taakveld	3.2		
Motivatie	<p>Het is belangrijk pilots op het gebied van energie, wateropslag en duurzame landbouw en visserij te ondersteunen. Daarbij willen we tevens inzetten op het verwerven van subsidies. Een financiële bijdrage bij de start is vaak onmisbaar. Het budget Texel innovatief eiland is in voorgaande jaren succesvol ingezet. We stellen daarom voor dit incidenteel in de begroting op te nemen voor 2026.</p> <p>Aanvragen willen we toetsen volgens het onderstaande kader:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de aanvraag betreft de aanpak van of het oplossen van een vraagstuk op het gebied van energie, wateropslag, ecosysteemdiensten, verduurzaming landbouw en visserij op het grondgebied Texel 2. de aanvraag is niet strijdig met gemeentelijk beleid 3. de resultaten moeten maatschappelijke meerwaarde hebben en worden daarom openbaar gemaakt 4. er is ook andere financiering, waaronder bijdrage in natura 5. de aanvraag kan zowel door organisaties als natuurlijke personen worden gedaan, waarbij de aanvrager verklaart dat geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun 		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 100.000	Incidenteel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel			

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Vitale bestendige arbeidsmarkt		
Programma/taakveld	3.2		
Motivatie	<p>De beroepsbevolking daalt door meer ouderen en minder jongeren. Vanwege de krappe arbeidsmarkt is het in alle sectoren moeilijk om arbeidskrachten aan te trekken. De innovatiekracht op Texel en het vermogen om samen te werken zijn groot. Al enige jaren hebben bedrijfsleven, onderwijssector en gemeente de krachten gebundeld om actief de arbeidsmarktproblematiek op te lossen. Denk bijvoorbeeld aan het HR-Netwerk, Kenniswerkplaats Texel, Texel Academy en OSG De Hogeberg. In het coalitieprogramma is aangegeven dat wij een</p>		

	<p>ondersteunende en/of faciliterende rol hierin willen vervullen. Dat kunnen we financieel door initiatieven vanuit het maatschappelijk veld, die gericht zijn op het vinden van oplossingen, te ondersteunen. Wij stellen voor om ook voor 2026 voor dit doel € 75.000 te reserveren.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 75.000	Incidenteel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel			

Hoofdstuk 4A -> Programma's 4 - Toekomst voor de jeugd

Wat willen we bereiken?

Texel is een fijne gemeente om te wonen en te leven. Er heerst een prettig vestigingsklimaat, en het eiland trekt ook jonge gezinnen aan. Dit komt mede door de aanwezigheid van goede basis- en middelbare scholen. Kinderen en jongeren kunnen op Texel gezond, gelukkig en veilig opgroeien. Voor de allerkleinsten zijn er volop mogelijkheden om te spelen, bewegen en ontdekken.

Het onderwijs op Texel is sterk en goed georganiseerd. Scholen werken intensief samen binnen een doorgaande leerlijn van 0 tot 19 jaar, die is geborgd in een krachtig onderwijsnetwerk. Ouders hebben keuze uit vijf onderwijsvormen: openbaar, katholiek, protestants-christelijk, algemeen bijzonder en antroposofisch onderwijs. De basisscholen in de dorpen blijven zo lang mogelijk behouden, zodat kinderen dichtbij huis naar school kunnen. Ongeacht de locatie heerst er overal een uitstekend pedagogisch en didactisch klimaat. Voor voortgezet onderwijs kunnen leerlingen terecht bij de brede scholengemeenschap OSG De Hogeberg, waar praktijkonderwijs, vmbo, mavo, havo en vwo worden aangeboden. Het vmbo biedt daarnaast specifieke richtingen binnen toerisme, techniek, horeca, zorg en bouw. De aansluiting tussen basis- en voortgezet onderwijs is goed geregeld, waardoor leerlingen een soepele overgang ervaren.

Ook na de schooltijd blijft de gemeente inzetten op persoonlijke ontwikkeling en vitaliteit. Inwoners worden gestimuleerd om zelfredzaam te blijven en zowel geestelijk als lichamelijk vitaal ouder te worden. Basisvaardigheden zoals lezen, schrijven en rekenen zijn essentieel voor iedereen, en hier wordt al vroeg in geïnvesteerd.

Wij streven naar kwalitatief goed onderwijs voor onze kinderen en een omgeving waarin alle inwoners gezond en vitaal oud kunnen worden.

4.1 Openbaar basisonderwijs

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

We houden zo lang als mogelijk de scholen op Texel in stand. Het uitgangspunt is het beleid in Onderwijsvisie 'Passend thuis nabij Onderwijs op Texel' en dat continueren we.

4.2 Onderwijshuisvesting

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Basisscholen Texel

We ontwikkelen plannen voor verduurzaming en modernisering van de gebouwen voor de basisscholen in de Texelse buitendorpen. Dat is primair de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. We zetten in op inclusief onderwijs, mede op basis van de ambitie 'zoveel mogelijk passend thuis nabij onderwijs'.

In de ontwikkeling van de huisvestingsplannen houden we rekening met de realisatie van (een vorm van) een integraal kindcentrum. Voor De Bruinvis in Oudeschild en De Vliekotter in Oosterend zijn de plannen in ontwikkeling. Besluitvorming vindt plaats in 2025 en uitvoering naar verwachting in 2026. Voor basisschool Durperhonk in De Cocksdorp en de Lubertischool in De Koog zijn de plannen nog niet in ontwikkeling.

OSG De Hogeberg

Het voortgezet onderwijs met een breed aanbod is een belangrijke voorziening voor de gemeente. Een kwalitatief goed schoolgebouw - het gebouw OSG is van de gemeente- is belangrijk voor kwalitatief goed onderwijs. De gemeente draagt extra financiële middelen bij voor het onderhoud.

Een wettelijke taak van de gemeente is het faciliteren van het bewegingsonderwijs. De gymvoorzieningen voor het bewegingsonderwijs moeten veilig en in een goede staat zijn. Sportstichting Texel voert de zorg hiervoor uit en dit continueren we.

Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Het beleid voor onderwijshuisvesting krijgt vorm in een Integraal Huisvestingsplan (IHP), voortkomend uit een wetswijziging. Een IHP geeft inzicht in het bestand aan schoolgebouwen, het perspectief voor de locaties, de noodzakelijke investeringen van gemeente, schoolbesturen en andere partijen. Het is een belangrijk planningsinstrument voor de toekomstige scholenbouw binnen een gemeente, gebaseerd op een gezamenlijke visie van gemeente en schoolbesturen.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Doorontwikkeling Regionale en Texelse Agenda Onderwijs en Zorg

Uitgangspunt is de ambitie om inclusief onderwijs te realiseren. Daarvoor is een sluitende onderwijsstructuur nodig. We voeren deze agenda de komende jaren uit wat bijdraagt aan een sterke ondersteuningsstructuur voor inclusief onderwijs op Texel.

Breed onderwijsaanbod

De aanwezigheid van een scholengemeenschap met een breed onderwijsaanbod is van groot belang voor de gemeente. Het in stand houden van dit aanbod vraagt voortdurend aandacht. Tegelijkertijd hebben we de ambitie om het aanbod te verbreden. Dit versterkt de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het eiland. De bestaande samenwerking tussen OSG De Hogeberg, Vonk, de TexelAcademy, Omring en ondernemers is van grote toegevoegde waarde.

Taalonderwijs

Kinderen in het basisonderwijs krijgen extra ondersteuning vanuit het Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid (GOAB). Hiervoor ontvangt de gemeente financiële middelen van het Rijk. In overleg met de scholen en de voorschoolse voorzieningen bespreken we op welke wijze de middelen het beste worden ingezet voor taalachterstanden in de Voorschoolse periode en het basisonderwijs. Dit monitoren we jaarlijks.

Volwasseneneducatie en Taalhuis

Via aanbod van Vonk (formeel onderwijs) of laagdrempelig via het Taalhuis kunnen volwassenen die laaggeletterd zijn (laag taal- en/of rekenvaardig) gebruik maken van taalonderwijs voor het verbeteren van taal-, reken- en digitale vaardigheden.

4 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texte l	Nederlan d
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	www.waarstaatjegemeente.nl	2019	0	2,4
				2020	0,6	2,7
				2021	0,6	2,7
				2022	6,7	4,2
				2023	3,1	6,3
4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	www.waarstaatjegemeente.nl	2019	18	25
				2020	13	20
				2021	13	20
				2022	14	24
				2023	35	27
4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers)	% deelnemers aan het vo- en mbo-onderwijs	www.waarstaatjegemeente.nl	2019	2,0	2,0
				2020	1,7	1,7
				2021	1,9	1,9
				2022	2,0	2,4
				2023	2,5	2,4

4 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	De bruinvis verduurzamen: tijdelijke HV en IKC		
Programma/taakveld	4.2		
Motivatie	Basisschool De Bruinvis moet worden gemoderniseerd en tegelijkertijd verduurzaamt. We kijken naar de mogelijkheden voor een integraal kind centrum (IKC) en of tijdelijke huisvesting tijdens de verbouwing nodig is.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	PM	Incidenteel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De kosten voor mogelijke tijdelijke huisvesting en een IKC zijn op dit moment nog niet bekend en worden in de loop naar de programmabegroting 2026 duidelijk.		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	De Vliekotter verduurzamen: tijdelijke HV en IKC		
Programma/taakveld	4.2		
Motivatie	Basisschool De Vliekotter moet worden gemoderniseerd en tegelijkertijd verduurzaamt. We kijken naar de mogelijkheden voor een integraal kind centrum (IKC) en of tijdelijke huisvesting tijdens de verbouwing nodig is.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	PM	Incidenteel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De kosten voor mogelijke tijdelijke huisvesting en een IKC zijn op dit moment nog niet bekend en worden in de loop naar de programmabegroting 2026 duidelijk.		

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	De Bruinvis verduurzamen
Programma/taakveld	4.2

Motivatie	Basisschool De Bruinvis moet worden gemoderniseerd en tegelijkertijd verduurzaamt. We kijken naar de mogelijkheden voor een integraal kind centrum (IKC) en of tijdelijke huisvesting tijdens de verbouwing nodig is.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 1.850.000	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 25 jaar aangezien het een renovatie betreft.	

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	De Vliekotter verduurzamen	
Programma/taakveld	4.2	
Motivatie	Basisschool De Vliekotter moet worden gemoderniseerd en tegelijkertijd verduurzaamt. We kijken naar de mogelijkheden voor een integraal kind centrum (IKC) en of tijdelijke huisvesting tijdens de verbouwing nodig is.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 1.900.000	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 25 jaar aangezien het een renovatie betreft.	

Hoofdstuk 4A -> Programma's 5 - Samen beleven en bewegen

Wat willen we bereiken?

Het doel van dit programma is het creëren en behouden van een fijne, gezonde, sociale en uitdagende leefomgeving. Dit doen we door het faciliteren van voldoende voorzieningen en een divers aanbod aan activiteiten op het gebied van sport, spel, kunst, cultuur en ontspanning. We zetten in op een nieuw sociaal cultureel centrum: het Thijssenhuis. Een unieke plek waar kunst, cultuur en literatuur elkaar versterken en waar iedereen zich kan vermaken en ontwikkelen.

Natuur, erfgoed, landschap, openbaar groen en (openlucht)recreatie maken ook onderdeel uit van dit programma. We zorgen voor een goede balans tussen het gebruik en de belasting van de omgeving voor de sociale maatschappij enerzijds en het behoud en de bescherming van natuur, erfgoed en landschap anderzijds.

5.1 Sportbeleid en activering

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Laagdrempelig & toegankelijk

Sport is een leuke en gezonde vorm van vrijetijdsbesteding en draagt bij aan de vitaliteit van mens en maatschappij en is een manier om elkaar te ontmoeten. Sporten vergroot het welzijn en de gezondheid en bevordert samenwerking, stelt normen en waarden en biedt mogelijkheden voor participatie en integratie. Daarom stimuleren wij sport voor alle inwoners en houden het laagdrempelig en toegankelijk door tot en met 2026 deel te nemen aan de landelijke Brede SPUK/GALA regeling. De Sportstichting Texel voert dit uit met het Lokaal sport- en beweegakkoord. De combinatiefunctionarissen (de buurtsportcoach, de beweegcoach, de coördinator Sport & Bewegen en de sportparkfunctionaris) voeren het uit.

5.2 Sportaccommodaties

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Sportvoorzieningen

De gemeentelijke sportvoorzieningen (kunstgrasveld voor voetbal, atletiekbaan, openluchtwembad en sporthal voor binnensport) verhuren we tegen maatschappelijke tarieven, zodoende stimuleren we sport op indirecte wijze en blijft het bereikbaar en toegankelijk voor onze inwoners.

TXL Sporthal

De Sportstichting Texel beheert en exploiteert de TXL Sporthal. Deze opdracht is geëvalueerd. De uitkomsten van de evaluatie nemen we mee bij een nieuw voorstel voor de opdracht voor het beheer en exploitatie van de TXL Sporthal.

Sportpark Den Burg-Zuid & IJsbaan

De bezetting van de voetbalvelden in sportpark Den Burg-Zuid is gedaald. Sportveld C wordt niet meer gehuurd door Texel '94. We gaan aan de slag met de uitkomsten van het onderzoek naar de gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid om te komen tot een goede invulling en bezetting. Daarbij kijken we ook naar de aansluiting en invulling van de ijsbaan. Met belanghebbenden is gewerkt aan een definitief ontwerp voor de herinrichting van de ijsbaan als groen beweeg- en ontmoetingspark. De aanleg hiervan vindt in 2026 plaats.

Speeltuinen

In 2024 is het beleids- en beheersplan spelen vastgesteld en is gekozen voor het ambitieniveau. We werken aan de uitvoering van dit beleid en vervangen in 2026 diverse speeltoestellen.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Kunst & Cultuur

We stimuleren en bevorderen voldoende en divers aanbod van kunst en cultuur, zoals bijvoorbeeld beeldende kunst, muziek, dans, theater, film en poëzie, onder andere door het subsidiëren van diverse grote en kleinere instellingen en initiatieven die activiteiten aanbieden en ontplooiën op dit gebied.

We dragen zorg voor een stabiel basisaanbod met duidelijke afspraken die we hebben vastgelegd in (meerjarige) subsidie-uitvoeringsovereenkomsten, zoals met Artex. We doen mee aan het landelijk programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' - die we voornamelijk inzetten via het basisonderwijs. Ook blijven we gebruik maken van de landelijke Brede Regeling Combinatiefuncties waarmee we onder andere een cultuurcoach op Texel inzetten en we reiken in 2026 weer een cultuurprijs uit. Met betrekking tot het Thijssehuis spannen we ons maximaal in om het gebouw in gebruik te nemen en het kunstwerk in de nok te onthullen.

5.4 Musea

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

We ondersteunen en faciliteren bij het onderzoeken, verwerven, behouden en presenteren van kunst, cultuur en erfgoed. Dit doen we onder andere door het subsidiëren van musea en andere instellingen en initiatieven die activiteiten aanbieden en ontplooiën op dit gebied.

We dragen zorg voor een stabiel basisaanbod met duidelijke afspraken die we hebben vastgelegd in een subsidie-uitvoeringsovereenkomst betreffende de periode 2024-2027 met Stichting Texels Museum. We evalueren de aanvullende afspraken met Stichting Texels Museum over de inventarisatie- en bewaarplicht van het erfgoed.

Samenwerking

Daarnaast werken we een plan uit samen met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, de gemeente Den Helder en Hollands Kroon en andere lokale betrokken partijen om het maritieme erfgoed in de Waddenzee zo goed mogelijk te beschermen. We werken verder aan het onder aandacht brengen van archeologie (zie ook taakveld 5.5 Cultureel erfgoed) en erfgoed bij inwoners.

5.5 Cultureel erfgoed

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

De gemeente ondersteunt en faciliteert bij het beheren en onderhouden van monumenten en (im)materieel cultureel erfgoed onder andere door het subsidiëren van instellingen en eigenaren die activiteiten coördineren en/of uitvoeren op dit gebied. We passen de informatievoorzieningen aan rondom cultureel erfgoed aan het nieuwe beleid, uitvoeringsrichtlijnen en -subsidierregels en zorgen dat ze actueel blijven.

Schapeboeten

We zetten actief het schapeboetenbeleid voort. En we zorgen dat monumenteneigenaren en kerkbesturen actief worden betrokken en geïnformeerd door jaarlijks bijeenkomsten te organiseren waar we actuele onderwerpen en vraagstukken bespreken. Bijvoorbeeld over subsidie- en verduurzamings-mogelijkheden.

5.6 Media

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

De gemeente stimuleert de ontwikkeling van taal-, digi- en informatievaardigheid en mediawijsheid van inwoners. Hiervoor subsidiëren we diverse grote en kleinere instellingen en initiatieven die activiteiten aanbieden en ontplooien op dit gebied.

Bibliotheek

We dragen zorg voor een lokale bibliotheekvoorziening op Texel met duidelijke afspraken die vastliggen in een (meerjarige) subsidie-uitvoeringsovereenkomst met KopGroep Bibliotheken. De nieuwe zorgplicht vanaf 2026 wordt vastgelegd in de nieuwe Bibliotheekwet. Dat betekent dat we een wettelijk taak krijgen om ervoor te zorgen dat inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek.

Lokale omroep

De gemeente verzorgt, ondersteunt en faciliteert (de aanwijzing van) een lokale publieke media-instelling op basis van de Mediawet. De instelling biedt hiervoor een programma aan dat representatief is voor de belangrijkste lokaal voorkomende culturele en maatschappelijke stromingen.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Groene infrastructuur

De gemeente onderhoudt, beschermt, faciliteert en ondersteunt de natuur, het landschap en recreatievoorzieningen. We stimuleren en versterken de biodiversiteit van de openbare ruimte op een manier die aansluit bij het omringende landschap en de specifieke situatie in gebruik en functie. Dit combineren we zoveel mogelijk met klimaat-adaptieve maatregelen. We werken samen met andere grondeigenaren en beheerders op Texel om deze aanpak over het hele eiland te bevorderen. We passen het beheer en onderhoud van het openbaar groen aan volgens de uitgangspunten en ambities uit het beleidsplan groene infrastructuur. Zo geven we invulling aan een groen en natuurlijk Texel.

5 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet - sporters	%	RIVM	2012	50,8	46,6
				2016	56,4	48,7
				2020	50,8	49,3
				2022	50,2	46,4

Er zijn geen nieuwe gegevens van het RIVM. De cijfers van 2022 zijn het meest actueel.

5 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Robotmaaiers sportvelden		
Programma/taakveld	5.7		
Motivatie	Voor dit geld gaan we de sport- en trainingsvelden van Den Hoorn, De koog, Oosterend en Den Burg voorzien van maairobots (aanvulling op de bestaande)		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 1.000	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	Betreft de kosten voor onder andere verzekering en elektra.		
Investeringsvoorstel	Robotmaaiers aanschaffen sportvelden		
Programma/taakveld	5		
Motivatie	Voor dit geld gaan we de sport- en trainingsvelden van Den Hoorn, De koog, Oosterend en Den Burg voorzien van maairobots (aanvulling op de bestaande)		
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking	
	€ 42.500	Perspectiefnota 2026-2029	
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 8 jaar		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Elektrisch handgereedschap		
Programma/taakveld	5.7		
Motivatie	Voor dit geld gaan we elektrisch handgereedschap aanschaffen voor het onderhoud van het openbaar groen. We vervangen hier de (zeer) oude handgereedschappen die afgeschreven zijn (zowel technisch als economisch) door lichtere machines die ook arbotechnisch vriendelijker zijn (geen uitstoot van benzine).		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking

	- € 5.000	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De besparing wordt gerealiseerd doordat geen benzine te worden aangeschaft maar elektra wat goedkoper is.		

Investeringsvoorstel	Elektrisch handgereedschap		
Programma/taakveld	5		
Motivatie	Voor dit geld gaan we elektrisch handgereedschap aanschaffen voor het onderhoud van het openbaar groen. We vervangen hier de (zeer) oude handgereedschappen die afgeschreven zijn (zowel technisch als economisch) door lichtere machines die ook arbotechnisch vriendelijker zijn (geen uitstoot van benzine).		
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking	
	€ 40.000	Perspectiefnota 2026-2029	
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 8 jaar		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Groen areaaluitbreiding		
Programma/taakveld	5.7		
Motivatie	Door de bouw van nieuwe woningen en andere investeringen op het eiland neemt ook het areaal aan groen toe. Dit groen moet worden onderhouden. Het gaat hierbij onder meer om: Marsweg-Noord Texelwende Cocksdorp Oudeschild Den Hoorn Thijsehuis IJsbaan		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	PM	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	Bij de programmabegroting 2026 is bekend welk bedrag extra nodig is voor het onderhoud. Daarnaast zal hierbij een voorstel worden gedaan om de areaaluitbreiding ook te dekken doordat de OZB toeneemt door een toename van het aantal woningen.		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	BCF subsidie Sportstichting Texel		
Programma/taakveld	5.2		
Motivatie	Beheer en exploitatie TXL Sporthal, bekostigen hogere energielasten, gestegen loonkosten, compenseren wegvallen terugleversubsidie subsidie energie en gestegen schoonmaakkosten. We wachten de evaluatie af voordat we een concreet bedrag opnemen als voorstel.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	PM	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De verwachting is dat dit nu gaat om een bedrag van € 130.000 maar eerst wordt de evaluatie afgewacht.		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Museumcollectie		
Programma/taakveld	5.4		
Motivatie	Na de evaluatie van het oprissen/ontzamelen van de museumcollectie, waarvoor STM een eenmalige subsidie heeft ontvangen van 2 x € 90.000, zal er budget beschikbaar gemaakt moeten worden om de nieuwe collectie en depot te beheren en up to date te houden. Het ontzamen en oprissen vindt plaats in 2024 en 2025 waarna er een evaluatie gedaan wordt, zodat hier rekening mee moet worden gehouden voor de budgetten van 2026 e.v.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	PM	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	Het bedrag is bekend bij de programmabegroting 2026.		

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Aanschaf reddingsmiddelen strandbewaking	
Programma/taakveld	5.7	
Motivatie	We gaan voor dit bedrag reddingsboten aanschaffen. Jaarlijks vervangen we 1 van de 8 boten.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 18.200	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De afschrijfstermijn is 8 jaar	

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Strandbewakingsposten vervangen	
Programma/taakveld	5.7	
Motivatie	We gaan 8 strandbewakingsposten vervangen, per jaar vervangen we 2 posten. De huidige zijn 20 jaar oud en reeds 10 jaar economisch afgeschreven. Van één van de bewakingsposten is de vloer doorgerot waardoor vervanging in 2026 moet gebeuren.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 650.000	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De afschrijfstermijn is 15 jaar en betreft krediet voor in totaal 8 posten verspreid over 4 jaar.	

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Vervangen Ransomes (maaimachine)	
Programma/taakveld	5.7	
Motivatie	Het vervangen van een bestaande maaimachine. Het aangevraagde krediet betreft de verhoging van het bestaande budget voor de vervanging vanwege gestegen kosten.	

Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 47.000	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel		De afschrijftermijn is 8 jaar

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Brandkasten	
Programma/taakveld	5.7	
Motivatie	Aanschaffen van brandveilige kasten waarin de accu's van het elektrische handgereedschap opgeslagen moeten worden (wetgeving) vanwege brandveiligheid.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 20.000	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel		De afschrijftermijn is 15 jaar

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Speeltoestellen vervangen	
Programma/taakveld	5.2	
Motivatie	conform de investeringsvoorstellen in het in 2024 vastgestelde speelbeheer- en beleidsplan vernieuwen speelplekken/ toestellen: in afwijking van het beleidplan zal de speelplaats bij de Jozefschool niet vervangen worden. Dit ivm de woningbouw zonder speelplaats. Per saldo € 60.000 minder dan de bedragen in het speelbeleidsplan (€ 180.000)	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 120.000 2026	Perspectiefnota 2026-2029
	€ 75.000 2027 - 2036	

Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 15 jaar. Vanaf 2027 zal het jaarlijkse krediet van € 75.000 worden opgenomen conform het speelbeleidsplan.
------------------------	---

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Schilderend	
Programma/taakveld	5.7	
Motivatie	Door het opheffen en het opnieuw inrichten van de verharding op 't Schilderend kunnen met grondverbetering de monumentale bomen een langere levensduur gegeven worden. De herrinrichting zal een bijdrage leveren aan de vergroening en gelijktijdig gevaarlijke situaties opheffen, zoals struikelgevaar door de opdruk van wortels. Het betreft het stuk Schilderend vanaf de Keesomlaan tot aan de rotonde Schilderend/Emmalaan/Bernardlaan aan weerszijden.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 330.000	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar	

Hoofdstuk 4A -> Programma's 6 - Zorg voor elkaar

Wat willen we bereiken?

Texel streeft naar een hoge levenskwaliteit voor alle inwoners, waarbij iedereen volwaardig en onafhankelijk kan deelnemen aan de samenleving. We bieden passende ondersteuning wanneer dit niet mogelijk is, met inzet van de eigen kracht en netwerken van onze inwoners. We richten ons op het voorkomen van problemen en zoeken creatieve oplossingen wanneer nodig, door samenwerking met verschillende partners binnen het sociaal domein. Daarbij nemen wij als gemeente voornamelijk de procesregie voor onze rekening. Elke vier jaar stellen we samen met onze maatschappelijke partners nieuwe uitvoeringsprogramma's op.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Uitvoeringsbudget Ouderen

We streven om de kwaliteit van leven van onze inwoners te verhogen. We richten ons daarbij op alle leeftijden en focussen op de speerpunten uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) die zijn uitgewerkt in de verschillende opgaven zoals benoemd in de uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein. Deze programma's zijn in 2024 gestart en lopen door tot 2027. De hiervoor verkregen SPUK-middelen voor Gezondheid en Sociale Basis lopen vanaf 2026 af. In 2025 is een uitvoeringsprogramma Ouderen opgesteld. Het is belangrijk dat inwoners actief blijven deelnemen aan de maatschappij naarmate zij ouder worden. We hebben in 2025 een concreet plan opgesteld speciaal gericht op thema's die participatie van ouderen bevorderen.

Subsidie Stichting Alzheimer

Deze stichting werkt in het dementie netwerk samen om de ondersteuning en informatie af te stemmen en de krachten te bundelen om Texel verder te ontwikkelen naar een dementievriendelijke gemeente. De Stichting Alzheimer ontvangt van de gemeente een jaarlijkse subsidie toegekend uit het subsidiebudget Mens & Maatschappij.

Texel gezinnen

Bij de programmabegroting 2025 is een amendement ingediend om voor 2025 het budget voor Texel gezinnen te verhogen met € 20.000. We zien de meerwaarde van de benadering van Texelgezinnen waarbij ze vroegtijdig en laagdrempelig ondersteuning bieden en een luisterend oor ook buiten kantooruren.

Het draagt bij aan preventie van zwaardere problemen en het voorkomen van hogere kosten.

Wij hopen daarom dat Texelgezinnen een stabiele factor kan blijven vormen binnen een complex veld, waar medewerkers en instanties elkaar regelmatig afwisselen.

Gezien het belang wat we hieraan hechten zetten we de verhoging door in 2026.

Gezondheidsplein en -centrum

We hebben binnen de zorg veel verbeterlagen gemaakt. De basis is nu op orde, de uitvoering vraagt blijvende inzet. We hebben hard aan de realisatie van een nieuw **verpleeghuis aan de Gasthuisstraat gewerkt**. Met **Woontij** zijn afspraken gemaakt voor huisvesting van essentiële beroepen. Dit blijft een punt van aandacht, omdat de druk op de woningmarkt onverminderd hoog is. In de woonvisie nemen we dit mee. We blijven ons inzetten voor de realisatie van het gezondheidsplein en -centrum zoals opgenomen in het collegeuitvoeringsprogramma.

6.3 Inkomensregelingen

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Texelpas

We streven naar een laagdrempelige pas voor het gebruik van Bijzonder Bijstand om mensen met een laag inkomen de mogelijkheid te geven om mee te doen aan sport, educatie en cultuur. We hebben verschillende scenario's verkend voor de implementatie van de Texelpas. Eén van de scenario's is om de combinatiepas in te richten als marketinginstrument voor verschillende doelgroepen (inclusief alle inwoners en toeristen). Indien hiervoor wordt gekozen, kan de Texelpas kostenneutraal werken.

We bereiken meer Texelaars met de inkomensondersteuning en hebben ze extra geholpen tijdens de hoge inflatie.

6.4 WSW en beschut werk

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

De Bolder

Binnen de De Bolder streven we continue naar verbetering van onze prestaties en dienstverlening. We zien dat de afname van het totaal aantal FTE minder snel gaat dan eerder rekening mee werd gehouden. In afwijking van wat in het toekomstscenario van De Bolder is opgenomen, blijkt het - om het aantal arbeidsplaatsen van de afdeling buitendienst te kunnen behouden - noodzakelijk om in 2026 te investeren in een nieuwe bakkenwagen.

Het Huis van Ontwikkeling

We geven dit huis verder vorm zodat het zich ontvouwt tot een laagdrempelige voorziening waar inwoners en werkgevers terecht kunnen met al hun vragen op het gebied van participatie, werk en inkomen. Het is een voorbeeld voor het Rijk voor de rest van Nederland.

Leer-werkbedrijf De Bolder

Overzicht van baten en lasten

Meerjarenraming

6.5 Arbeidsparticipatie

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

6.72a Jeugdhulp begeleiding

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Regionaal Expertise Team (RET)

Het RET adviseert over passende jeugdhulp. De kosten van het RET worden t/m 2025 uit het DUVO (decentralisatie-uitkering vrouwenopvang) betaald. Door de korting op de DUVO en het feit dat deze middelen niet bedoeld zijn voor de inzet van het RET, kan het RET vanaf 2026 niet langer vanuit het DUVO worden gefinancierd. Om de voortgang te waarborgen, is het noodzakelijk om vanaf 2026 een structureel budget op te nemen in de reguliere begroting.

6.81a Beschermd wonen (WMO)

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

6 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
6. Sociaal Domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	2020	4	6
				2021	4	6
				2022	4	6
6. Sociaal Domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de totale beroepsbevolking	CBS	2021	67,9	70,4
				2022	70	72,2
				2023	71	73,1
6. Sociaal Domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	2020	2	2
				2021	1	2
				2022	-	2
6. Sociaal Domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2021	213,3	431,2
				2022	138,7	366,7
				2023	152,8	344,8
6. Sociaal Domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners inwoners van 15-74 jaar	CBS	2021	36,1	197,7
				2022	48,3	197,7
				2023	83,1	191,5
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2021	14,2	13,7
				2022	13,7	13,4
				2023	13,5	13,5
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2021	1,3	1,2
				2022	0,9	1,2
				2023	0,9	1,1
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2021	-	0,3
				2022	-	0,3
				2023	-	0,3

6. Sociaal Domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2021	570	-
				2022	550	710
				2023	540	700

6 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Uitvoeringsagenda Ouderen		
Programma/taakveld	6.6		
Motivatie	Om de participatie van ouderen te bevorderen gaan we inzetten op de thema's digitale vaardigheden, mobiliteit, sociaal contact, beweging, eenzaamheid en veerkracht		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 30.000 - € 30.000	Incidenteel Incidenteel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	De dekking wordt gevonden in de pilot kosten sociale basis in dorpshuizen.		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Subsidie Alzheimer		
Programma/taakveld	6.6		
Motivatie	Het budget wordt ingezet op het houden van het Alzheimer Café, informatiebijeenkomsten, het lotgenotencontact en personele inzet om dit te begeleiden.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 15.760 - € 15.760	Structureel Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	We verlagen het subsidieplafond als dekking.		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Texelpas		
Programma/taakveld	6.2		

Motivatie	Het implementeren van een laagdrempelige pas voor het gebruik van bijzondere bijstand waarbij eerst het onderzoek wordt afgewacht voordat een concreet voorstel wordt gedaan.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	PM	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	Op dit moment wordt gedacht aan een bedrag van € 90.000 structureel extra bovenop het bestaande budget van € 25.000 van het amendement bij de perspectiefnota 2025.		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Regionaal expertise team		
Programma/taakveld	6.72		
Motivatie	Borgen van de inzet van het Regionaal Expertise Team voor advies over jeugdhulp		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 10.500	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel			

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Aanschaf bakkenwagen De Bolder	
Programma/taakveld	6	
Motivatie	De bakkenwagen van de Bolder is aan vervanging toe.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 130.000 - € 130.000	Perspectiefnota 2026-2029 Vervangingsinvestering
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 10 jaar	

Hoofdstuk 4A -> Programma's 7 - Volksgezondheid, duurzaam en schoon

Wat willen we bereiken?

We willen een duurzaam en klimaatbestendig Texel realiseren, waarbij we actief inspelen op de grote uitdagingen op het gebied van klimaat en energie. Dit betekent dat we aan de slag gaan met de herijkte vijf duurzaamheidsthema's (energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, biodiversiteit en duurzame mobiliteit) en hiervoor extra personele capaciteit inzetten om zoveel mogelijk ambities te verwezenlijken.

We gaan verder met de maatregelen uit de uitvoeringsagenda "Texel Robuust, Strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Texel 2024-2028". Daarnaast willen we op het eiland ons afval beter scheiden en meer recyclen. Hiervoor gaan we aan de slag met de uitkomsten van fase 1 uit het 'Recycleplan 2024-2030'. We willen toewerken naar een circulaire economie en een duurzaam inkoop- en aanbestedingsbeleid.

7.1 Volksgezondheid

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Dit komt terug in programma 5

7.2 Riolering

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

PSWR

Vanuit het 'Programma Stedelijk water en Riool' (PSWR) zetten we sinds 2023 in op het actief scheiden van de vuilwater- en hemelwaterstromen. In projecten sluiten we het afvloeiend water van de straat (openbare verharding) direct op het regenwaterriool aan en door het PSWR sluiten we nu ook de particuliere regenpijp aan op de straatzijde. We stimuleren eigenaren met een subsidieregeling om hemelwater af te koppelen. Omdat er op Texel ook veel grote verharde oppervlakken zijn (bijvoorbeeld boerenpercelen en grote bedrijfsruimtes) communiceren we actief over de mogelijkheden naar deze doelgroep. Vanwege het gezamenlijke belang van minder 'schoon' water in het riool en meer zoet water in de directe omgeving van waar het valt, werken we samen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De komende jaren zetten we deze lijn verder door.

Vervuiler betaalt

Variantenstudie rioolheffing is afgerond en brengen we in de praktijk. Hiermee geven we invulling aan de bestuurlijke wens om in de heffing meer rekening te houden met 'de vervuiler betaalt'.

7.3 Afval

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Scheiding van Afval

We hebben het recycleplan vastgesteld, inclusief de benodigde financiële middelen voor fase 1. Dit vormt de basis voor een verdere scheiding van afval en betekent dat we in 2026 alle (semi) ondergrondse containers werkend, voorzien van toegangscontrole en vulgraadmetering hebben.

Circulaire Economie

Het Recycleplan bevat maatregelen die gericht zijn op het sterk verminderen van restafval en het verbeteren van de afvalscheiding, met als doel meer hergebruik. Hiermee zetten we belangrijke stappen richting een circulaire samenleving. Volgens het Nationaal Grondstoffenakkoord (2017) moeten in 2030 de helft van onze grondstoffen uit hergebruikte materialen bestaan, en in 2050 moet dit percentage 100% zijn.

7.4 Milieubeheer

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Duurzaamheid

We hebben een aantal maatregelen op het gebied van duurzaamheid uitgevoerd, zoals het uitnodigingskader solar carports, de transitievisie warmte en het beschikbaar stellen van budget voor duurzame investeringen in woningen. Met de hernieuwde invulling van de personele capaciteit, hebben we invulling gegeven aan de vijf duurzaamheidsthema's. De komende jaren zetten we extra capaciteit in om de doelen te halen en voor de verdere uitwerking van de adviezen van het inwonersberaad.

Klimaat adaptie

De strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie is vastgesteld. Inmiddels werken we aan een aantal in de uitvoeringsagenda opgenomen projecten, zoals het opstellen van kansenskaarten. Een vervolgitwerking van deze kansenskaarten, is een pilot in Oosterend om te onderzoeken hoe we het dorp klimaat adaptiever kunnen krijgen. Ook maken we de openbare ruimte van Texel steeds klimaatadaptiever. Om de wateroverlast bij extremen in de Weverstraat sterk te verminderen, is een robuuste regengoot geplaatst in de laagstgelegen delen van de straat. Daarnaast gebruiken we de wateropvangvoorzieningen in de Koog, Den Burg en De Cocksdorp om het gemeentelijke groen water te geven.

Netcongestie

Op Texel is -net als in andere delen van Nederland- sprake van netcongestie. Om de problemen op het gebied van netcongestie te beperken is afstemming en samenwerking op het eiland noodzakelijk. Hiervoor is middels het instellen van de Taskforce netcongestie invulling aan gegeven.

De al merkbare netcongestie voor grootverbruikers en de noodzaak om de extra wadkabel definitief in het Provinciale Investeringsprogramma Energie en Klimaat (pMIEK) opgenomen te krijgen, leiden tot het verkennen van de mogelijkheden voor een gemeentelijk MIEK.

Nationaal Isolatieprogramma (NIP)

De uitvoering van het NIP met daarbij het gemeentelijk subsidiefonds voor verduurzaming van woningen is gestart in 2025 en loopt in 2026 door.

7 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	2018	-	172
				2019	221	163
				2020	236	170
				2021	231	169
				2022	224	129
				2023	208	-
7. Volksgezondheid en Milieu	Bekende hernieuwbare energie	%	www.Waarstaatjegemeente.nl	2017	3,2	6,9
				2018	4,1	7,6
				2019	4,9	8,9
				2020	6,5	10,6
				2021	6,7	11,9
				2022	8,4	14,6
7. Volksgezondheid en Milieu	Woningen met zonnepanelen	%	www.Waarstaatjegemeente.nl	2018	14	-
				2019	16	12
				2020	20	-
				2021	24	-
				2022	28	-
				2023	34	-
7. Volksgezondheid en Milieu	(Semi)publieke e-laadpunten	Per 1.000 inwoner	www.Waarstaatjegemeente.nl	Novemb er 2022	11,4	6,2
				Decemb er 2022	12,3	6,9
				Januari 2023	12,2	7,0
				Februari 2023	13,5	6,9

				Maart 2023	14,1	7,3
				Maart 2024	14,6	8,6
7. Volksgezondheid en Milieu	Energie-label woningen	% in 2023	www.Waarstaatjegemeente.nl	A++	0,1	0,8
				A+	0,3	1,3
				A	28,0	29,2
				B	15,7	16,6
				C	24,4	25,1
				D	11,7	10,9
				E	5,6	6,5
				F	6,3	4,1
7. Volksgezondheid en Milieu	Energie-label woningen	% in 2024	www.Waarstaatjegemeente.nl	G	6,9	4,0
				A++	0,5	1,1
				A+	0,7	1,9
				A	21,7	29,9
				B	16,7	16,3
				C	30,1	24,5
				D	12,0	10,2
				E	5,5	6,1
F	4,8	3,9				
				G	5,3	3,9

7 Wat gaan we ervoor doen? (nieuwe voorstellen)

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Achterlader uit grondstoffenplan		
Programma/taakveld	7.3		
Motivatie	We schaffen een achterlader aan om de doelstellingen uit het recycleplan te kunnen uitvoeren		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 29.500 - € 29.500	Structureel Structureel	Perspectiefnota 2026-2029 Afvalstoffenheffing
Toelichting financieel	Betreft onder andere de kosten voor verzekeringen, brandstof etc.		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Uitwerking inwonersberaad		
Programma/taakveld	7.4		
Motivatie	Uit het inwonersberaad zijn concrete adviezen gekomen. Voor de uitwerking hiervan is structureel budget nodig conform het raadsvoorstel. Binnen het budget Duurzaam Texel is structureel € 115.000 beschikbaar als dekking.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 170.000 - € 115.000	Structureel Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel			

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Achterlader uit recycleplan
Programma/taakveld	7.3

Motivatie	We schaffen een achterlader aan om de doelstellingen uit het recycleplan te kunnen uitvoeren	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 350.000 - € 350.000	Perspectiefnota 2026-2029 Afvalstoffenheffing
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 8 jaar	

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Vorbereidingskrediet vuilniswagen ondergrondse containers	
Programma/taakveld	7.3	
Motivatie	Een aanbesteding organiseren voor het vervangen van de vuilniswagen voor de ondergrondse containers. Het bestaande voertuig is in 2027 afgeschreven	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 15.000 - € 15.000	Perspectiefnota 2026-2029 Vervangingsinvestering
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 8 jaar	

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Kolkenzuiger vervangen	
Programma/taakveld	7.2	
Motivatie	We schaffen een nieuwe kolkenzuiger aan. De bestaande is afgeschreven.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 560.000	Perspectiefnota 2026-2029

	- € 560.000	Vervangingsinvestering
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 7 jaar	

Wat gaan we ervoor doen?

Investeringsvoorstel	Uitbreiding afvalvoorzieningen groeiende woningaanbod / vervanging huidige areaal	
Programma/taakveld	7.3	
Motivatie	de woningniewbouw vraagt om maatwerk door de specifieke kenmerken van de woonomgevingen. Het huidige areaal inzamelmiddelen bereikt einde technische levensduur door bv. te refurbishen kunnen we duurzaam de economische en technische levensduur verlengen.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 85.000 - € 85.000	Perspectiefnota 2026-2029 Afvalstoffenheffing
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 10 jaar	

Hoofdstuk 4A -> Programma's 8 - Goed wonen

Wat willen we bereiken?

We willen een toereikende en gevarieerde woningvoorraad met een fijne woonomgeving voor onze inwoners realiseren. Dit betekent met name meer sociale huur- en middenhuurwoningen, betaalbare koopwoningen, met daarbij een mix van verschillende woningsoorten (denk aan grondgebonden appartementen, levensloopbestendige woningen etc.). Er wordt ingezet op het versnellen van de woningbouw, waaronder de zeer snelle realisatie van een groot aantal tijdelijke woningen. We willen dat betaalbare huur- en koopwoningen langjarig betaalbaar blijven. Texel bouwt voor de eigen woningbehoefte en we zetten in op verbetering van de bestaande woningvoorraad.

8.1 Ruimte en leefomgeving

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

We pakken de Omgevingsvisie en de Regionale Woonzorgvisie in 2025 op. De Omgevingsvisie werken we in 2026 verder uit in programma's (bijvoorbeeld het Volkshuisvestingsprogramma) en regels voor het Omgevingsplan. Er is nu sprake van een tijdelijk omgevingsplan dat uiterlijk in 2032 klaar moet zijn. Met regiogemeenten werken we aan een 'Aanpak Landelijk Gebied Kop van Noord-Holland'. De Wet regie volkshuisvesting moet - indien deze wordt vastgesteld - worden geïmplementeerd, waaronder het opstellen van een Volkshuisvestingprogramma.

Daarnaast werken we aan de Nota Omgevingskwaliteit, de opvolger van de Welstandsnota.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Gemeentelijke beleidsdoelen op het gebied van woningbouw worden via de grondexploitaties ondersteund. De grondexploitaties Flexwoningen Marsweg (Noord en Zuid), Locatie Kompasschool, Skillerveld, De Siep, J. Daalderstraat en (verlengde) Schipper Boonstraat lopen. In 2026 worden de gronden Groene Plaats fase 2, Fonteinschool, Oude Ulo en de voormalige bibliotheek in exploitatie genomen.

8.3 Wonen en bouwen

Doelstellingen

Waar hebben wij al op ingezet en zetten we door?

Het uitvoeringsprogramma van de Woonvisie december 2024 is in 2025 gestart en loopt door in 2026. Het werken met de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging is gestart en geven we vanaf 2025 verder vorm.

Er is grote voortgang geboekt bij de gemeentelijke woningbouwlocaties: Skillerveld, De Siep, locatie Kompasschool, Marsweg Zuid, Marsweg Noord en Jozefschool. De voorbereiding voor de herontwikkeling van de Fonteinschool, Oude Ulo en de voormalige bibliotheek is gestart en loopt door in 2026.

De regionale samenwerking op het gebied van Wonen in de Kop van Noord-Holland en het Samenwerkingsverband Waddeneilanden zijn belangrijk en bieden ons mogelijkheden om samen in te zetten op woongerelateerde onderwerpen. Voor programma 8 zijn het Regionaal Woonakkoord Kop van Noord-Holland 2022-2026 en de Regiodeal Waddeneilanden relevant.

Opvang ontheemde Oekraïners

De afgelopen jaren hebben we een grote inzet geleverd op de ontvangst van ontheemde Oekraïners. In 2025 verhuizen de Oekraïners van de opvangboot naar woningen in Starckenburgh en Marsweg-Noord. Daarmee voldoen we aan het uitgangspunt van goede huisvesting voor deze kwetsbare doelgroep. Dit is ook in lijn met de afspraken met Den Helder in verband met de spreidingswet.

Marsweg-Noord blijft bijzonder voor Texel aangezien we de ontwikkeling en exploitatie van dit woningbouwproject in eigen hand houden.

8 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde	Bedragen x €1.000	CBS	2022	328	317
				2023	372	368
				2024	393	379
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Texel in cijfers	2021	11,1	8,9
				2022	4,8	9,3
				2023	4,4	9,1
8. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	2022	80,3	70,3
				2023	80,7	70,3
				2024	80,9	70,4
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Woonlasten in €	COELO	2021	616	733
				2022	632	823
				2023	636	860
				2024	661	911
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Woonlasten in €	COELO	2021	742	810
				2022	759	905
				2023	765	942
				2024	798	994

8 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak landelijk Gebied Kop van Noord-Holland		
Programma/taakveld	8.1		
Motivatie	Personele inzet voor de Texelse bijdrage in het regionale programmteam		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	PM	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	Op dit moment is nog niet bekend welke bijdrage moet worden geleverd en of dit binnen de huidige organisatie is op te vangen.		

Wat gaan we ervoor doen?

Voorstel	Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord		
Programma/taakveld	8		
Motivatie	Personele inzet voor de Texelse bijdrage in het regionale programmteam		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	PM	Structureel	Perspectiefnota 2026-2029
Toelichting financieel	Op dit moment is nog niet bekend welke bijdrage moet worden geleverd en of dit binnen de huidige organisatie is op te vangen.		

